

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Po un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un gh. peit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Tovărășie germano-maghiară?

Față de mișcarea Rușilor, cari ar vrea să adune sub stăpânirea lor, fie deocamdată și numai culturală, pe toate națiunile slave: Bulgari, Sârbo-Croați, Sloveni, Cehi, Slovaci, Poloni și Ruteni, câțiva fruntași germani din Austria s'au gândit, că ar fi bine să se încheie o alianță strânsă între Germanii din Austria și, Maghiarii din Ungaria, — pentruca astfel să se poată împotrivi mai bine oricărei încercări a Slavilor din monarhia noastră de-a se alia cu Rusia. Ideia aceasta a izvorât tocmai în timpul, când armata bulgară deoparte, și cea sârbă de alta, bătea pe Turci, pentruca să libereze pe Bulgarii și Sârbii de sub stăpânirea turcească.

Biruințele acestea, câștigate în numele libertății naționale a tuturor popoarelor asuprite, au pus pe gânduri și pe asupritorii noștri împreună cu tovarășii lor jidani, — și gazetele jidano-germane din Viena, ca și cele jidano-maghiare din Pesta, primind ideia unei tovarășii germano-maghiaro-jidane cu mare bucurie. Ba cei din Pesta le spuneau Germanilor din Austria, că îi vor ajuta pe aceștia să poată și ei asupri pe naționalitățile din Austria, cum asupresc guvernele ungurești pe naționalitățile nema-ghiare din Ungaria.

Desmetecirea a urmat însă curând. Mai întâiu Germanii din Austria ar fi fost niște ticăloși, dacă și-ar fi uitat de frații lor germani din Ungaria în număr de peste două milioane, cari sunt asupriți tot așa de rău, de nu mai rău decât noi Români. Ei nu mai au nici o școală germană, n'au societăți, n'au reuniuni germane, iar gazetele lor sunt tot așa de prigonite ca și ale noastre.*) Dar ar mai fi și o rușine nemaipomenită pentru o națiune mare și cultă, cum e cea germană, ca să dea mână de ajutor unor oameni obișnuiți să trăească numai jefuind pe alții.

Germanii din Austria n'au vrut să sufere nici rușinea de-a fi socotiți nenaționaliști, nici pe cea de-a da mâna cu ceice asupresc alte naționalități.

În cea mai mare revistă austriacă, „Österreichische Rundschau“ dela 1 Decembrie n. fostul ministru austriac, consilier intim al Impăratului, dl Dr. Baernreither publică un articol, în care spune, că Germanii din Austria nu se vor putea alia nici odată cu o naționalitate pentru a asupri alte naționalități. Austro-Ungaria va trăi numai dacă toate naționalitățile din Austro-Ungaria vor fi mulțumite, și mulțumite

*) Nu vorbim de cele două sute de mii, de Sași din Ardeal, cari, cu toate sunt luterani, se închină numai la sfinți ca Tisa, Aponi, Coșut Zici, și alți încornurați ca aceștia.

vor fi numai dacă toate vor fi egal îndreptățite.

În numărul următor al aceleiaș reviste, cu data de 15 Decembrie n., vine un German (nu Sas!) din Ungaria și spune și el, că nu poate fi vorba de o alianță între Germanii din Austria și Maghiari, câtă vreme aceștia continuă a se împotrivi la orice înaintare a Germanilor și Românilor din Ungaria.

Clubul german din Viena, voind să se lumineze bine, a primit cu bucurie, ca d-nii Dr. Alexandru Vaida-Voevod și Aurel Popovici să țină câte o conferință, în care să arete: care e ținuta Românilor față de aceasta apropiere germano-maghiară.

Numeroasa adunare convocată de „Clubul german“ s'a și ținut, luând parte mai mulți deputați germani fruntași ai „Uniunii naționale germane“, deputații români bucovineni Isopescul-Grecu și Simionovici și deputatul sas Brandsch.*)

Dl Dr. Vaida-Voevod arată într'o conferință (vorbire) de două ciasuri istoria Românilor, începând cu anul 1437, când a fost revoluțiunea cea mare a țăranilor români și maghiari împotriva asupritorilor lor. Cu toatecă țăranii au fost învingători, ei totuși au fost înșelați și de-atunci încoace dieta Transilvaniei și dieta Ungariei au votat legi tot mai barbare împotriva Românilor. Aceștia au ținut însă totdeauna cu credință la casa noastră domnitoare, cum au dovedit și în anul 1848, când a sărit în ajutorul armatei împărătești întreaga națiune română. Din cauze externe (războiul contra Prusilor), apoi în urma amenințării cu revoluția, s'a introdus dualismul nenorocit, prin care Români au fost jertfiți, ca și cum n'ar fi existat și nu ar fi dat totdeauna sângele și averea pentru statul nostru.

Ministri Deák și baronul Eötvös au început o politică încâtva dreaptă, căci în 1867 dieta din Pesta a votat legea de naționalități, care le-a asigurat Românilor respectarea și întrebuințarea limbei lor nu numai în biserică și școală, ci și la judecătorii și la comună și comitat. Aceasta n'a ținut însă mult, căci urmașii aceluia, Tisa Calman și Banfi, călcându-și jurământul de-a respecta legile țării, au pornit o politică barbară de maghiarizare.

În anul 1881 s'a ținut marea adunare națională dela Sibiu, unde s'a hotărât programul național român, care cere între altele și votul universal, egal și secret.

Dl Vaida arată apoi mișcarea când cu

*) Dl Brandsch e singurul deputat sas, care cere, ca Sașii să lucreze pentru idealul național al tuturor Germanilor din Ungaria, așa dară și pentru Șvabi și pentru așa numiții Sași din nordul Ungariei.

Replica studenților români în frunte cu dl Aurel Popovici, trece la timpurile Memorandului, când deputațiunea română n'a fost lăsată să ajungă la Impăratul, iar memorandumii și mulți alți Români au fost aruncați în temnițe.

În anul 1905 Români au hotărât să aleagă deputați dietali. Atunci fură aleși 7 deputați români, în 1906 chiar 15, dar în 1910, când au fost unele din cele mai barbare alegeri, la cari au fost omorâți mai mulți Români, abia s'au ales cinci deputați români. Toate fărădelegile guvernelor din Pesta și ale administrațiunii aziatice nu vor împedecă însă pe Români să lupte și mai departe, căci la urmă tot ei trebuie să fie învingători. Vorbind despre Sași spune, că va veni timpul, când și ei vor fi de partea celorce luptă pentru bunurile naționale.

Dl Vaida protestează apoi împotriva învinuirii, că Români ar fi iredentiști, căci toată istoria noastră dovedește, că noi suntem Români habsburgici, adică Români împărătești. Atrage atențiunea Germanilor austriaci să nu se lase a fi înșelați de oameni de teapa lui Tisa, care a încercat să-i înșele și pe Români cu vorbe frumoase.

A vorbit apoi dl Aurel Popovici, care încă a sfătuit pe Germani să nu se lase înșelați de propunerile conducătorilor maghiari, cari încearcă toate mijloacele pentru a maghiariza pe celelalte naționalități. A declarat apoi, că Germanii și Români trebuie să rămână și pe mai departe prieteni.

Vorbirile celor doi fruntași români au fost primite cu mari aplauze din partea celor de față.

În numele Germanilor și a deputaților din clubul german național a vorbit deputatul Dr. Pacher, care a spus, că amenințările Slavilor i-au îndemnat pe Germani să caute o înțelegere cu Maghiarii, dar și cu Români. El spune, că ar trebui căutate mijloacele de luptă pentru întărirea Germanilor și Românilor, fără a întări pe Slavi, cari ar putea deveni o primejdie mai mare decât Maghiarii. Pe urmă își exprimă bucuria, că Germanii au în Români prietini credincioși și că mâna germană și cea română s'au întâlnit în mod frățesc.

Gazetele jidano-maghiare din Pesta și cele jidano-germane din Viena, plătite de guvernul din Pesta, varsă cătran, pentrucă s'a dovedit din nou însemnătatea cea mare a națiunii române pentru monarhia noastră.

Un lucru trebuie să-l știe toți: fără recunoașterea egalității de drepturi pentru națiunea noastră și fără învoirea ei nu se va putea întări monarhia austriacă nici odată.

Să mergem la Impăratul! În „Românul“, foaia zilnică a partidului național român, dl Octavian Goga a publicat un articol, în care cere, ca o delegațiune de căpetenii române în frunte cu arhieriei nostri să meargă la Impăratul și să-i prezinte adresa omagială a conferenței noastre naționale și un memorandum, în care să se arete cererile noastre. Dl Goga crede, că acum guvernul ar avea mai multă minte decât cel dinainte cu douăzeci de ani și nu ar mai cuteza să pornească prigoniri, trezind în sufletele noastre amărăciune nepotrivită cu timpurile de-acum, când s'ar răsvrăți și întreaga opinie publică din România. Trăim zile istorice și glasul Românilor din monarhie ar putea răsună la treptele tronului.

Turcia austro-ungară.

Un Român de-ai noștri a avut o convorbire cu dl *Aurel Popovici*, care a luat parte la conferența clubului german din Viena, unde a ținut și o conferență (vezi articolul prim din numărul acesta!) Convorbirea o publică în „Românul“. Din ceea ce a răspuns dl Popovici la întrebările făcute dăm și noi partea mai însemnată, căci ne arată, care *trebuie* să fie viitorul patriei noastre, dacă poporul nostru va continua cu tăria de până acum să lupte fără preget, ca națiunea română să-și capete drepturile naționale, cari i se cuvin în patria lui.

Dl Popovici a spus:

Asemănarea dintre lupta naționalităților balcanice și lupta naționalităților din Austro-Ungaria e cu mult mai mare decum o cred mulți dintre compatrioții noștri. Am avut prilej să vorbesc în timpul din urmă cu mulți Sârbi, Slovaci, Croați, Sloveni și mai ales Români dela noi și toți se întrebau: Cum adevă? două milioane de Sârbi, două milioane de Greci, trei milioane de Bulgari, vre-o două-trei sute de Muntenegrini formează state naționale neatârinate, cu politică externă națională, cu armată națională, cu toată administrația și magistratura (judecătoriile de tot felul) națională, cu limba lor maternă stăpânitoare pe toate terenele publice, iar noi 3—4 milioane de Români, 2—3 milioane de Slovaci, 3—4 milioane de Sârbo-Croați, 6 milioane de Cehi ș. a. să nu putem avea în cuprinsul acestei împărății nici măcar drepturile cele mai mici ale unei vieți naționale?

Orice om cu mintea sănătoasă trebuie să vadă, că schimbările din Balcani vor avea o influență (întririre) hotărâtoare și asupra naționalităților dela noi. Iar ce privește încercarea de-a întemeia de nou hegemonia (stăpânirea) germano-maghiară va trezi în sufletele naționalităților cea mai mare neîncredere. Și Germanii din Austria și Maghiarii din Ungaria vor trebui să înțeleagă în interesul conservării (trăinicii) lor proprii, că mai ales astăzi existența (starea) Austro-Ungariei atârna numai și numai dela o grabnică și înțeleaptă împăcare a neînțelegerii lor cu naționalitățile. *Austro-Ungaria sau va deveni (se va face) în cel mai scurt timp mare Elveție**

*, Elveția sau Șvițera e o mică republică dela Austria spre apus. Locuitorii ei sunt partea cea mai mare Germani, la apus Francezi și într-o parte din meazăzi Italiani, aceștia mai puțini. Fiecare din aceste trei naționalități își are autonomia (neatârnierea) sa națională, așa că în Elveția nu sunt cunoscute luptele de naționalități. Urmarea e, că fiecare națiune de-acolo își vede de înaintarea sa culturală și economică fără să fie împedată.

monarhică sau va rămâne și pe mai departe o a doua Turcie.

Turcii s'au împotrivit până în cele din urmă să dea naționalităților dreptate națională. Azi ar fi foarte mulțumiți, dacă naționalitățile s'ar mulțumi cu asemenea drepturi naționale. Dar acestea vreau acum zdrobirea totală a Turciei și împărțirea teritorului ei între sine.

Orice ar face contele Tisa și tovarășii lui în ale șovinismului, orice încercare ar face unii Germani, hegemonia măiestrită germană în Austria este și rămâne frântă, iar hegemonia măiestrită a Maghiarilor se va frânge cu atât mai repede, cu cât politica maghiară de acum va ține mai mult.

Incurcăturile din Balcani.

Știrea cea mai însemnată cu privire la incurcăturile din Balcani e hotărârea ambasadorilor*) celor șase Puteri-mari cu privire la Albania. După cum am spus deja, deodată cu tratativele (consfăturile) de pace între delegații Turciei și ai celor patru state balcanice aliante, s'au întrunit la Londra și ambasadorii celor șase Puteri-mari într-o conferență, mai ales cu scopul de-a se înțelege asupra măsurilor de luat, pentru a feri celelalte state din Europa de un războiu din cauza cererilor Serbiei. Conferența ambasadorilor a hotărât *neatârnierea Albaniei* dându-i-se și Serbiei un port comercial lângă Marea-Adriatică. Până la acest port se va face și o cale ferată, care va fi totdeauna liberă pentru Serbia. Portul nu-l poate întrebuiți decât pentru încărcare și descărcare de mărfuri.

Pecând o parte din presa sârbească injură mai departe monarhia noastră și chiar pe România, o altă parte, mai cumințe, declară, că Serbia recunoaște neatârnierea Albaniei și se mulțumește cu portul comercial. Legăturile cu Austro-Ungaria doresc să fie cât mai strânse. Insuși prim-ministrul sârb Pasici a declarat unui redactor dela o gazetă cehă, că întâmplările din urmă îi silesc pe Sârbi să trăească în pace cu Austro-Ungaria.

Știrea despre hotărârea ambasadorilor a produs mare bucurie în toate părțile, căci e cel mai bun semn de pace. E adevărat, că foile rusești mai fac gălăgie, dar și între ele se găsesc unele, și încă de cele mari, cari scriu, că ar fi un păcat să înceapă Rusia un războiu din cauza Serbiei, mai ales acum, când în Rusia amenință revoluția și poporul rus e istovit.

Din Rusia au venit chiar știri, că trupele rusești au început pe alocurea să se retragă dela graniță, ceea ce ar însemna, că suntem în pragul demobilizării. Și la noi e vorba să fie trimiși rezerviștii acasă. La bursa (piața de bani și de hârtii de valoare) din Viena, acțiunile și alte hârtii de valoare au început să crească în preț, semn, că bancherii, cari miroasă mai bine, de e pace sau războiu, cred în pace. Și noi credem, că primejdia e aproape trecută, de nu se vor ivi incurcături neprevăzute (adevărat incurcături nouă).

Pertractările de pace n'au făcut nici un pas înainte. Turcii nu vor să dea Adrianopolul Bulgarilor, nici Ianina Grecilor,

*) Miniștri trimiși de Puterile mari în capitalele Puterilor mari se numesc ambasadori. Monarhia noastră are de pildă ambasadori în Berlin, Paris, Roma, Londra, Petersburg și Constantinople. Tot așa și celelalte state mari.

nici Scutarii Muntenegrinilor. Cu Grecia continuă războiul și săptămâna trecută a fost o ciocnire între corăbiile de războiu turcești și cele grecești. După cum spun călători, cari veniau cu vaporul românesc „Impăratul Traian“ dela Alexandria tocmai în toiu luptei, vapoarele de războiu grecești au trebuit să se retragă. Un ofițer englez, care a fost la Ceatalgea spune, că Bulgarii ajutați de Sârbi nu vor putea cuprinde niciodată întăriturile acestea. Vorbele Englezului le-au dat mare curaj Turcilor, așa că mulți dintre ei nici nu vreau să știe de pace.

Intr'aceea la Ianina Grecii sunt mereu respinși, iar la Scutarii Muntenegrinii au fost bătuți. Dintre toți mai rău stau Muntenegrinii, cari nu pot face nimic în fața Scutarilor, pe care nici nu e nădejde să-l poată cucerii. Din cauza aceasta ei sunt foarte amărâți și supărarea lor se îndreptează chiar în contra regelui Nichita. Ei sufer mult și din cauza gerului, care domnește în munții lor și ai Albaniei.

Bandele bulgărești continuă să jefuiască și să omoare pe Turci, cele grecești pe Turci și pe Români. Rapoartele conzullilor români din Turcia adevăresc toate fărâdelegile săvârșite de Grecii barbari împotriva Românilor.

Cu toate asigurările de dragoste, pe cari le fac cei patru aliați contra Turciei, neînțelegerile dintre ei sunt mari, mai ales între Bulgaria și Grecia din cauza Saloniceului. Regele Bulgariei a fost săptămâna trecută la Salonic, unde s'a întâlnit cu regele Greciei. Eră vorba, ca cei treizeci de mii de soldați bulgari din Salonic să plece de-acolo, dar pe urmă s'a hotărât să rămână, semn, că și Bulgaria vrea Salonicul. Intre Bulgarii din Macedonia e un partid mare în frunte cu Sandanschi, cari cer **autonomia Macedoniei**, neînvoindu-se ca Macedonia să fie împărțită între Grecia, Bulgaria și Serbia.

Din cauza acestor neînțelegeri e cu puțință, ca tot conferența ambasadorilor din Londra să hotărască la urma urmei, ce poate să capete fiecare dintre state, cari s'au războit. În interesul națiunii române e, ca nu numai Albania, ci și Macedonia să fie autonomă, căci atunci frații noștri Români de-acolo se pot desvoltă liber.

Răniții în războiu.

În războiul balcanic de-acum s'a dovedit de nou, că lipsa de îngrijire bună și la timp a răniților omoară mai mulți decât gloanțele. Nu numai gloanțele prăpădesc, dar după ce a început odată războiul vin și alte boale, cari omoară mai mulți. Un învățat medic și profesor la universitatea din Berlin, spune, că în războiul germano-francez din 1870/71 în luna cea dintâi erau mai numai răniți de gloanțe în lazarete și spitale, — în luna a doua jumătate răniți, jumătate bolnavi de alte boale, iar în luna a treia puțini răniți și foarte mulți bolnavi de alte boale.

În luptele de astăzi, cei mai mulți soldați sunt răniți de gloanțe de pușcă, mai puțin de lovituri de sabie sau înțepături de baionetă. Se întâmplă uneori și răniți multe prin gloanțele de tun, cum au fost și în războiul dintre Bulgari și Turci. Răniții prin gloanțe de tun sunt grozave, căci gloanțele acestea zdrobesc. Ranele produse de gloanțe de pușcă sunt ușoare.

Glonțul dela puștile de astăzi e subțire și ascuțit. Sâmburele lui e plumb, învelișul oțel. Un astfel de glonț trece neted prin corpul omenesc, și anume nu numai prin muschiu, ci și prin os, și face o gaură simplă, fără să zdrobească ceva. Numai când pușcătura e de prea aproape, cam de două sute de metri, sparge osul și nu face numai o gaură netedă. Gura ranei făcută de glonț se astupă curând, așa că e ferită să intre în ea vre-o necurătenie, care să otrăvească sângele. Sunt cunoscute multe cazuri, de soldați cu plămâni străpunși de un glonț din pușca cu repetiție au luptat mai departe, așa de puțin le-a păsat de rana căpătată.

Lucrul principal după o luptă e deci să ferim rana de orice necurătenie. Acum nu mai caută doctorii cu cârligele după glonțul intrat în piciorul sau spatele soldatului, ci curăță marginile ranei și o leagă. S'a dovedit, că ranele după gloanțe de pușcă se vindecă ușor și bine, dacă lăsăm chiar glonțul în rană, numai să o ferim aceasta să nu ajungă necurătenii în ea, cari otrăvesc rana, sângele și produc moartea.

Vindecarea ranelor provenite din gloanțe de pușcă e deci cu mult mai ușoară ea mai demult. Lucrul principal e, ca armata să aibă destui medici și personal sanitar ajutător, legături și medicamente din greu. Atunci nu vor mai muri cei răniți cu zile, cum s'a întâmplat în armata turcă și bulgară, lipsită și de medici destui și de cele trebuincioase pentru îngrijirea răniților.

Armata noastră și cea română are tot ce-i trebuie în privința aceasta.

Invățământul în România.

Ministerul cultelor și instrucțiunii publice a publicat acum de curând o statistică a învățământului din România pe anul școlar 1908—1909.

Pe noi ne interesează mai ales învățământul primar și cel pentru agricultură și meserii, adică acela, de care au să se folosească mai ales țărani, meseriașii și negustorii mici.

În România școala primară dela sate are cinci clase sau despărțăminte, nu șase ca la noi. Copiii intră în școală cu șapte ani împliniți (la noi cu șase). Școli de re-

petiție regulate ca la noi nu sunt. La orașe școala primară are numai patru clase.

După statistica făcută în August 1909, în România întreagă au fost 821 mii 731 copii obligați la școală, din cari 431,630 băieți și 390,101 fete. În școală s'au înscris însă numai 481 de mii (321,519 băieți și 159,555 fete), din cari 470,116 ortodoksi (greco-orientali), 7046 catolici, 1447 izraeliți (jidani) și 2465 de alte confesiuni (luterani, mohamedani ș. a.). Au rămas deci peste 340 de mii de copii de Român fără nici o învățătură.

Școale primare au fost 4475 și cu 4682 de învățători și 1517 învățătoare.

La orașe au fost 386 de școale primare cu 1386 învățători (institutori) și învățătoare.

Școale de meserii au fost: a) pentru băieți 54, pentru fete 37.

Școale de agricultură au fost 15 pentru băieți.

Școale comerciale: 15.

După cum se vede dară, în România trebuie să se mai înființeze încă cel puțin încă odată atâtea școale primare, pentru ca fiii Românilor să poată avea învățătura trebuincioasă. Pentru cultura poporului nu e de ajuns să se înființeze gimnazii multe, de cari se bucură numai cei ce vreau să învețe mai departe. Țărâniea, care formează națiunea română, trebuie cultivată înainte de toate, și asta se poate numai prin școale bune.

Din Bucovina.

Serbările întru amintirea lui Eudoxie Hurmuzachi.

Frații nostri din Bucovina au început săptămâna aceasta serbările întru amintirea marelui Român naționalist, baronul Eudoxie Hurmuzachi*), dela a cărui naștere s'au împlinit acum o sută de ani.

Baronul E. Hurmuzachi s'a născut la anul 1812 în Cernăuca. După ce și-a terminat studiile la Viena, s'a apucat să studieze istoria Românilor, despre care a scris cinci cărți mari și a strâns și unsprezece

*) Numele acesta s'a format în decursul timpurilor din numele de botez Hurmuz al fiului unui boier moldovean cu numele Cârstea, așa că la urmașii lui le-a zis lumea Hurmuzachi (cum am zice noi Hurmuzel, Ionel, iar în România Costache, Filipache, Nicolaohe).

volume de documente, pe cari le-a publicat Academia Română din București.

În anul 1848, văzând, că Românii din Bucovina sunt subjugăți de Poloni și de Ruteni, mai ales că Bucovina nu-și avea atunci autonomia (neatârnairea) ei proprie cu dietă, ci era contopită cu Galiția, a început lupta pentru libertate și pentru introducerea limbei românești în școale, îndeosebi și la seminarul teologic din Cernăuți. În anul 1849 prezentă Impăratului un memorandum, prin care națiunea română din Bucovina cerea autonomia (neatârnairea țării). Aceasta li s'a recunoscut, și Bucovina primi titlul de ducat, așa că Impăratul avea acum și numele de duce al Bucovinei (cum are la noi numele de Mare-principe al Ardealului) și țara își avea dieta ei proprie. La anul 1860 dușmanii neamului nostru au izbutit să nimicească autonomia Bucovinei, dar Hurmuzachi ajutat de alți Români vrednici a scos de nou autonomia. Românii din Câmpulungul Bucovinei l-au ales mereu deputat în diena din Cernăuți și în cea din Viena. În anul 1864 l-a numit Impăratul guvernator al Bucovinei și în fruntea țării a rămas până la moarte.

Academia Română din București l-a ales membru al ei pentru meritele lui pe terenul istoric.

Și noi Ardelenii îi păstrăm o recunoștință amintire, căci la el s'a adăpostit și Gheorghe Barițiu al nostru în 1849.

Tripla-Alianță și primejdia războiului.

Cetitorii nostri știu deja, că Tripla-Alianță între Austro-Ungaria, Germania și Italia a fost de nou încheiată. Condițiunile acestei alianțe sau contract de tovărășie îndeosebi între Austro-Ungaria și Germania nu erau bine cunoscute până acum. În fața primejdiei de războiu, care plutiă deasupra țărilor din cauza neastâmpărului Sârbilor și a amestecului rusesc, e foarte binevenită aflarea acestor condițiuni.

În alianța dintre Austro-Ungaria și Germania sunt două puncte principale: întâiul e, că dacă una din aceste două puteri va fi atacată de Rusia, cealaltă trebuie să-i vină într'ajutor. Al doilea punct e, că fiind unul din aceste două state atacat de altă

Cu paloșul.

52

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmare).

— Zici că dacă mă vei lua de soție voi fi Craiasa Codrului, dar atunci cum rămâne cu mama Dumitale, cu Jupâneasa Șalga?

— Cum să rămâie, zise Căpitanul, ea va rămâne mama mea și soacra Dumitale.

— Vezi, zise Florica, Jupâneasa Șalga de douăzeci și mai bine de ani este deprinsă să stăpânească, nu numai satele de pe ocinile ei și a răposatului Căpitan Voicu, dar să vadă că Codrul întreg să pleacă la poroncile ei. Nu-i vorbă, ea este o femeie fără seamăn prin mintea și vitejia ei. Dar uite, eu sunt o ființă știurlubatecă:

mintea îmi este slabă, vitejii nici nu-mi trece prin gând să fac, însă dacă mă voi hotărî la pasul care mi-l ceri, apoi nu vreau să mă închin nimăru, nu vreau ca să fie nimeni mai mare decât mine în casa mea, nu vreau să-mi poroncească nimeni. Impăcă-seva Jupâneasa Șalga cu gândul să șadă altă stăpână în casa în care o poroncit o viață întreagă

— Teama de asprimea mamei este pricina pentru care te fereai să-mi răspunzi până acum? întrebă Gheorghită punând din nou stăpânire pe o mână a Floricăi.

— Dacă nu-i singura pricină, este cu bună samă una din cele mai vajnice.

— Poți atunce să o înlătorezi cu totul, zise Gheorghită voios și începând din nou să-și primble buzele pe mâna iubitei. Mama o stăpânit și stăpânește casa tătâne-meu câtă vreme am fost neînsurat, ea este hotărâtă, îndată ce-mi voi fi găsit soție, să se mute de o parte, în vre-unul din satele sale. Nu mai ai nimic de zis, trebuie să mă iei.

— O mai încet, răspunse Florica încercând dar nu tocmai cu dinadinsul să-și desprindă iar mâna. Cu Jupâneasa Șalga în casă însă n'aș fi primit nici odată să-ți fiu soție, căci eu nu vreau stăpână peste mine.

— Prin urmare, zici da?

— O încă nu, zise Florica, n'am nici o grabă dar, adăose ea, poate să zic odată da.

— Când?

— Peste puțin, poate spre toamnă, să mă mai gândesc puțin.

— Și eu să mai trăiesc în nedumerirea asta încă câteva luni! strigă Gheorghită cu desnădăjduire. Să mai trăiesc atâta vreme cu teama de a te pierde nedespărțită de mine! Să-mi fie rece la inimă de căteori voi auzi că Bibire sau Flamură sau Gherman sau Târziul sau cine mai știe care altul, o fost pe aice. Nu! Nu! Florico, nu mai pot răbdă! Simt că-mi va lipsi răbdarea! Pe cel dintâiu care voi auzi că s'o apropiat de tine îl voi răpune! Mai cu samă Bibire, dacă se va mai arăta pe aici, va face

țară, celalalt să nu se amestece. Când însă Rusia va sări în ajutorul țării, care atacă pe unul din cele două state aliate, atunci și celalalt trebuie să-i sară în ajutor.

Invoeala dintre Italia și Austro-Ungaria are drept punct principal, ca atunci, când una din ele ar câștiga vre-o bucată din Peninșula Balcanică, cealaltă încă să capete ceva.

Din condițiunile de mai sus se vede deci, că dacă Sârbia ar începe războiul cu noi și ar avea și ajutorul Rusiei, Germania trebuie să ne vină în ajutor contra Rusiei. Nu e de crezut însă, ca Rusia, care e slăbită, să se apuce de războiul de dragul Sârbiei, dela care nu are nimic de câștigat. De altminteri în caz de război în Rusia pe deoparte și Germania și Austria pe de altă parte ar trebui să sară și Franța contra Germaniei. În toate statele acestea, chiar și în Rusia, sunt însă destui oameni cumiți, cari să nu le lase să se ia de cap de dragul încăpățănării sârbești, așa că Sârbia, de nu se va cumiți, va mânca o bătaie de să se ducă pomină. Se pare însă, că s'a cumițit.

Ce scriu alte gazete?

Insemnătatea cea mare a României pentru monarhia noastră.

Din cele spuse de un timp încoace, cetitorii nostri au putut să vadă cu mândrie națională, la ce însemnătate mare a ajuns România pentru țările dimprejurul ei. Mereu vizite dela oameni chemați să hotărască în trebile țărilor lor, mereu laude, mereu semne, că fiecare dorește prietenia și tovarășia României. Toate acestea sunt a se mulțumi înainte de toate cumițeniei Regelui și puternicei armate române.

Insemnătatea cea mare a României pentru monarhia noastră a fost recunoscută încă de mai de mult. În anul 1888 a publicat **căpitanul austriac Schneider**, fost atașat militar pe lângă legațiunea austro-ungară din București, o broșură, în care spune, între altele, că ar fi cea mai mare nebunie să nu se recunoască valoarea cea mare a armatei române.

În broșura lui, căpitanul Schneider se ocupă de puțința unui război între Austro-Ungaria și Rusia și spune, că de s'ar da România de partea Rusiei, monarhia noastră ar ajunge într'o stare foarte grea.

cunoștință cu paloșul meu!

— Bibire este pururea bucuros de aseminea cunoștință! rostii atunci un glas puternic în apropiere și, din partea opusă a celei din care venise Gheorghită, văzură ieșind din umbra gardului, un oștean tânăr și voinic, cu pletele și mustețile negre, îmbrăcat cu haine de același chip ca acele ale Codreanului, numai de culoare roșie și care când zări pe Gheorghită, scoase din teacă lungul paloș ce-i atârna în partea stângă.

Gheorghită, fără a pierde timp, trase pe al său și se aruncă cu furie asupra potrivnicului: paloșele, încrucișându-se, începură a zăngăni și a fulgeră.

Florica, care încremenise la vederea lui Bibire, își frângea mâinile.

— Maică Prea Curată! Au să se ucidă din pricina nebuniei mele! strigă ea.

Și văzând că lovitură urmează după lovitură, se sui răpede pe gard, sări jos și se aruncă între dânșii strigând:

— Pentru numele lui Dumnezeu, stați! Dar de abie isprăvise aceste cuvinte,

Căpitanul crede însă, că România va ține cu noi. El zice: „Noi am fi cu mult mai siguri de izbândă, dacă am avea tovarășe pe România, pentru că armata ei e chemată să joace un rol mare pe câmpurile de luptă ale Galiției. Dacă dară vecinul nostru dela răsărit (Rusia) ar vrea să strice pacea, mâna lui Dumnezeu va împreună armatele Austro-Ungariei și ele vor năvăli înainte cu strigătul: D-zeu cu noi! Și e sigur, că strigătul acesta va găsi la frații nostri români de lângă Dunăre un răsuneț puternic și vor răspunde cu strigătul lor: Nihil sine dev (nimic fără D-zeu!)“.

E foarte frumos, ce spune dl căpitan și noi încă dorim, ca armata română să lupte alături de armata noastră, compusă în partea de răsărit a monarhiei noastre mai tot din soldați români. Dar dragostea celor din România pentru monarhia austro-ungară va începe să slăbească, căci tot mai întete sunt strigătele de durere ale Românilor din Transilvania și Ungaria, asupriți în mod barbar și împedecați în dezvoltarea lor culturală, economică și politică.

Gazeta *Morgen* din Viena publică în privința aceasta un articol interesant.

Dupăce arată, că România rămâne tot de partea Triplei-Alianțe (Austro-Ungaria, Germania și Italia), cu toate că din partea Rusiei și a aliatei ei, Franța, se face cele mai mari eforturi, ca să o tragă de partea lor, spune, că în opiniunea publică (părea obștească a națiunii române) se vede o mare schimbare.

Până acum România și-a dat seamă, că e prea slabă pentru a putea câștiga provinciile românești de sub stăpânire străină și de aceea a renunțat la ele. Pentru a-și putea apăra interesele, România nu putea alege decât alianța cu Rusia ori cu Austro-Ungaria. Din cauza răpirii Basarabiei, a vrut mai bine să fie aliata Austriei.

Pecând România făcea o politică dictată (pornită) de judecata rece a minții, Bulgaria a făcut politică după cum îi dicta inima (după cum simțea la inimă). Judecata rece a minții îi spune României, că Turcia e puternică și Bulgaria trebuie să renunțe (să se lase) la idealul (gândul) ei național de-a desrobii pe frații ei de un sânge de sub jugul apăsător. Bulgaria însă n'a renunțat și timp de treizeci de ani și-a

când dădu un țipet de durere și căzu jos strigând:

— M'ați ucis!

Potrivnicii înspăimântați scăpară paloșele din mână și căzură în genunchi lângă dansa, unul în dreapta și celalalt în stânga ei.

Florica în nemișcare sta întinsă pe iarbă brațul stâng întins lângă trup, cel drept strins la sân, iar pe pieptul cămeșei pete de sânge. O crezură străpunsă de paloșele lor.

— Am ucis-o! strigă Gheorghită.

— Din pricina ta, mișelule, i se trage moartea! strigă Bibire.

— Ba tu ești de pricină, nemernicule, răspunse Gheorghită, nebun de mânie, ridicându-se iar în picioare cu paloșul în mână, pildă care fu răpede urmată de celalalt.

Lupta eră să înceapă din nou, mai înviersunată când Florica, rămasă nemișcată între ei, ridică capul și zise cu un glas rugător:

pregătit armata pentru război. Rezultatul acestui război a dovedit, că politica dictată de inimă poate să dea rezultate mai bune decât cea dictată numai de mintea rece (numai de cumpăneala minții).

Lucrul acesta îl vede poporul român, care începe să se gândească serios, ca după pilda Bulgariei, să libereze ținuturile locuite de Români. Aceasta cu atât mai vărtos, că împrejurările politice sunt astăzi mai bune. România, pentru a se apăra, nu mai are de ales numai între două Puteri (Rusia și Austro-Ungaria), ci între trei, căci Alianța Balcanică a devenit și ea o mare Putere, mai ales dacă i se va alătura și România. Numărul celorce doresc alianța cu Uniunea balcanică crește zilnic în România, căci aceștia își zic, că prin aceasta alianță România devine liberă față de Austro-Ungaria și Rusia și astfel poate lucra pentru drepturile fraților ei din aceste două state. Afară de aceea va avea un rol mai mare în Europa, căci va fi puterea conducătoare în alianță și nu aliata mică a Austro-Ungariei. Pentru Românii din Peninsula-Balcanică va putea căpăta drepturi mai mari, iar din punct de vedere economic, România va ajunge să dea ea mărfuri statelor balcanice, căci are deja un început frumos de industrie (fabrici).

Din pricinile acestea se vede, că alianța româno-austro-ungară se află în primejdie.

Aceasta alianță este însă foarte trebuincioasă Austro-Ungariei, căci într'un război între monarhia noastră și Rusia va învinge celce va avea cele patru sute de mii de soldați români de partea sa. Și că e cu puțință, ca chiar România oficială (conducătorii țării) să primească punctul de vedere al opiniunii publice (al poporului), se poate deduce de-acolo, că Bulgaria vrea să facă concesiuni (să lase mult) României, iar guvernul român dă mereu de știre, că nu vrea să se amestece în război.

Ce să facă Austro-Ungaria pentru a nu perde sprijinul României?

Un singur lucru: *Să dea drepturi Românilor din Ungaria*, a căror asuprire de nesuferit cei din Austria nici nu o prea cunosc. Atunci alianța României cu monarhia noastră nu va mai fi dictată numai de mintea rece, ci și de inimă și România nu va părăsi niciodată Austro-Ungaria.

— Fie-vă milă de mine și dați-mi ceva apă.

Paloșele ridicate se lăsară din nou în jos și amândoi dușmanii se răpeziră la fântâna care se găsea la câțiva pași departe de ei. Bibire care ajunsese cel dintâiu, puse mâna pe ciutură o împinse răpede în fundul fântânei și o scoase plină cu apă. Dar Gheorghită o apucă de îndată ce ieși de asupra ghizdeilor, umplu iute cu apă fundul pălăriei și alergă la Florica.

Cu o voioasă surprindere o văzură în picioare. Din brațul drept, pe care îl ținea îndreptat în jos, cădeau câteva picături de sânge. Din întreaga ei înfătoșare se vedea că rănile primite nu puteau să fie decât ușoare.

Fără a zice un cuvânt, fata luă în mâna stângă apă din pălăria ce i-o întindea Gheorghită și-și spălă brațul drept pătat de sânge. La a doua stropire brațul își recăstigase albeața întreagă, numai pe fața din întru se vedea o tăietură subțire ca o ață roșie și lungă de o șchioapă.

Noul proiect de lege.

Cei dela foaia socialistă „Nepsava“ (Cuvântul Poporului) din Pesta au izbutit să pună mâna pe proiectul (planul) cel nou al legii electorale, pe care guvernul îl va prezenta în curând dietei. Iată părțile principale din acest proiect:

§ 1. Alegător e acela, care e de cel puțin cinci ani cetățean al statului, are locuință stabilă (într'un loc oarecare) și împlinește și celelalte cerințe legale.

§ 2. Ca să fie alegător, trebuie să fi împlinit etatea de 24 sau de 30 de ani.

§ 3. Cel cu drept de vot trebuie să fi locuit un an în aceeaș comună. Invățătorii, preoții și funcționarii publici nu sunt supuși acestei hotărâri.

§ 4. Alegători cu vârsta de 24 ani împliniți sunt toți aceia, cari au terminat clasa a opta a unei școli secundare (gimnaziu, școală reală) sau a unei școli de acelaș rang, sau cari ocupă o slujbă, pentru care se cere după lege terminarea unei astfel de școli.

§ 5. Alegător e oricare cetățean, care a împlinit vârsta de 30 de ani și a terminat clasa (despărțământul) al șaselea al unei școli primare (poporale) sau a unei școli de acelaș rang, dacă

1, plătește dare directă, fie oricât, — sau

2, e negustor sau meseriaș cu concesiu industrială sau licență, — sau dacă e

3, în slujbă și

a, lucrează într'un atelier sau întreprindere industrială oricât de mult, dar nu numai ca lucrător cu ziua sau slujbaș angajat (tocmit) numai provizor, — sau

b, dacă nu lucrează la plugărie numai cu mâna, ci în mod statornic și ca supraveghetor;

c, dacă nu e de felul celor dela punctele a) și b), dar lucrează în slujbă publică sau particulară la acelaș stăpân de cel puțin trei ani.

4. Dacă e membru al familiei alegătorului și lucrează în aceasta familie la economia câmpului sau în atelier.

5. Dacă au făcut serviciul militar și au ajuns, fie în armată, fie la jandarmerie, la gradul de subofițer (dela caporal în sus).

§ 6. Alegător e orice cetățean, care a împlinit etatea de treizeci de ani și știe să scrie, dacă

1, plătește pe an cel puțin 20 cor. dare directă sau

2, are o moșie de cel puțin opt jugăre cadastrale;

3, e în slujbă

a, într'un atelier sau întreprindere industrială de cel puțin doi ani neîntrerupt la acelaș stăpân și nu lucrează numai cu mâinile, ci în mod statornic și ca un conducător, sau

b, dacă nu lucrează la plugărie numai cu mâinile, ci în mod statornic și ca supraveghetor;

c, dacă nu e de felul celor dela punctele a) și b), dar lucrează, în orice ocupațiune, de cel puțin cinci ani la acelaș stăpân.

4. Dacă e membru al familiei alegătorului și lucrează în aceasta familie la economia câmpului sau în atelier.

5. Dacă au făcut serviciul militar și au ajuns, fie în armată, fie la jandarmerie la gradul de subofițer.

§ 7. Oricine e alegător, care a ajuns la etatea de 30 de ani, e de cinci ani cetățean, locuiește de un an în aceeaș comună, nu știe să scrie, dacă

1, plătește pe an cel puțin 50 coroane dare directă, sau

2, are o moșie de cel puțin 16 jugăre cadastrale.

„Nepsava“ mai spune, că alegătorii de până acum își păstrează dreptul de vot și că votarea e publică, numai în orașele cu magistrat e secretă.

Acesta e proiectul guvernului. După cum se vede, nu e vorba nici de vot universal, nici egal, nici secret. Intreaga lui alcătueală e astfel, ca orașenii — mai toți străini de neamul nostru — să aibă majoritatea (să fie adecă cei mai mulți), iar alegătorii dela sate să fie și pe mai departe chinuți, amenințați și împușcați în modul cel mai ticălos. Intreg proiectul e o ticăloșie.

Din România.

Desvelirea statuei principelui Știrbei. Sâmbăta trecută s'a desvelit la Craiova statuia principelui Barbu Știrbei, care a domnit în Muntenia înainte de unirea principatelor române (dela 1849—1856). El a început să pună rânduială în administra-

ția derăpănată a țării, a regulat finanțele și a înființat trupele de dorobanți. A lucrat mult și pentru înființarea școalelor la sate și pentru ușurarea vieții țăranilor, cari erau pe-atunci încă clăcași (iobagi).

La serbările din Craiova a luat parte și principele moștenitor al României, care a ținut o cuvântare arătând meritele fostului domnitor.

Lingușiri rusești. Partidul naționalist din Dumă (dieta rusească) a trimis Camerei deputaților din București următoarea telegramă:

Partidul naționalist rus din Dumă intrunit întâia oară după însemnata zi de 28 Noemvrie (luarea Plevnei) salută în persoana d-voastră pe poporul coreligionar (de aceeaș religie) român, care s'a unit cu noi acum 35 de ani pe câmpul de luptă sub ocrotirea Maiestății Sale Regelui Carol. Sperăm, că amintirea luminoasă a trecutului glorios va sluji și în viitor a forma o legătură puternică între poporul vostru și al nostru.

Alți ochi dulci din Rusia. Președintele partidului centrului din duma rusească a telegrafat dlui Cantacuzino-Pășcanu, președintele camerei (dietei) române felicitându-l pentru alegerea ca președinte și salutând cu căldură poporul român. Telegrama se termină cu cuvintele: „Trăiască România!“

Marea întrunire a Albanezilor în București. Albanezii din România au serbat independenta (declararea neatârării) patriei lor Albania prin o frumoasă slujbă bisericească făcută în limba lor națională. Apoi au ținut o întrunire mare în sala Eforiei din București, unde au cerut respectarea drepturilor lor naționale și au protestat împotriva încălcării pământului lor de către Greci și Sârbi. După aceea au făcut o frumoasă manifestație pe stradele Bucureștilor, mergând la Palatul Regal, unde au cântat „Trăiască Regele“, apoi la legațiunea italiană și austriacă, ca să mulțumească și ministrilor acestor țări pentru sprijinul, ce-l dau națiunii albaneze. Pe drum cântau „Deșteaptă-te Române“ și imnul național albanez „Tă du flamuret e bascuar“.

Tot în tăcere, luă o basma din brâu, așeză pe rană, o învărti de două ori împrejurul brațului, o strinse, se uită la amândoi potrivnicii care erau cu ochii ațintiți asupra ei, văzû pe Gheorghită cu pălăria plină de apă în mână îi zise lui Bibire: — Inoadă!

Pe când Bibire înoda basmauă cu îngrijirea unei mame înfășindu-și copilul, Gheorghita vărsa cu ciudă apa rămasă în pălărie.

Când basmauă fu înodată, Florica, dându-se puțin înapoi, zise cătră tineri cu un glas hotărît, uitându-se când la unul, când la altul:

— Căpitane Gheorghită și Căpitane Constantine, aveți amândoi nume de viteji mari și astăzi puterile voastre întrunite erau cât pe ce să ucidă pe o biată fată, a cărei singură vină este că vă place la amândoi. Amândoi vă jurați că mă iubiți la nebunie, amândoi m'ați cerut de soție și iubirea voastră nu o fost în stare să vă oprească paloșele când m'am aruncat între

voi ca să nu vă mai sfășieți. Până acum v'am ascultat deopotrivă, atât pe unul cât și pe celalalt, însă nu m'am putut hotărî pentru nici unul. Nu-mi place Căpitanul Gheorghită mai mult de cât Căpitanul Constantin, nu-mi place Căpitanul Constantin mai mult decât Căpitanul Gheorghită. Cum stau lucrurile astăzi mi s'ar părea că fac o nedreptate alegându-mi pe unul dintre voi de soț. Zice-veți că sunt nesimțitoare. Poate, dar așa sunt, nu mă pot preface: în cumpăna inimii mele nu atâră unul din voi mai mult decât celalalt. Dar ca să vorbesc drept, trebuie să mărturisesc că fiecare din voi îmi place mai bine decât alții care, și ei, zic că le sunt dragă și mă cer de nevastă. Sunt plecată să-mi aleg soțul între voi doi, lăsând pe celalalt de oparte. Dar pe care să-l aleg? Amândoi sunteți tineri, amândoi viteji, amândoi cu vază, amândoi de neam, amândoi bogați, amândoi cu fețe plăcute! M'am hotărît să aleg pe cel mai vrednic. Soț îmi va fi acel din voi care, înainte de doi ani, va fi trimis să mă

pețească vornicel purtând, drept năframă, la sulită, steag dușmănesc cucerit de mâna lui în bătălie. Dar să nu osteniți în zadar vornicel cu steag de Căpitan creștin sau păgân, căci eu mă voi închină numai înaintea unui steag de Voievod creștin sau de mărzac (principe) tătăresc. Iar până atunci, nici unul din voi să nu cuteze să se apropie de mine sau să deie ochi cu mine, căci din clipala în care îl voi zări, va fi pierdut orice nădejde de a mă putea câștiga, chiar de ar face în urmă minuni de vitejie; și încă un lucru să-l știți: de voi afla că ați ridicat brațul unul asupra altuia, sau chiar că v'ați gâlceviț, jur pe această cruce, și scoase din sân o cruce de aur atârnată de gâtul ei, jur că cât voi trăi nu voi mai schimbă o vorbă cu vre-unul din voi. Și acumă veți plecă fără a roști o vorbă, Dumneta, Căpitane Constantine, spre Lăpușna, Dumneta, Căpitane Gheorghită, spre Kigheci. Nu, nu, nu vreau să aud nimica, cel care va roști măcar un cuvânt, jur că va fi ca și mort pentru mine. Mer-

Literatură și știință

Colinde. *)

1. Păharul nănașului.

A cui sunt aceste curți?
 Hai corinde-mi Doamne!
 Curți nalte și minunate,
 Hai corinde-mi Doamne!
 Și de soare luminate,
 Imprejur grădini cu flori
 Și cu turnuri până'n nori?
 Da'n mijlocul curților
 Pusă-i masa domnilor,
 Da la masă cine sunt?
 Mulți boieri și Domnul sfânt.
 Da pe masă ce e pus?
 Păhar de vin străcurat
 Și pită de grâu curat.
 La întâiu corn de masă
 Șede Domnul Dumnezeu,
 La al doilea corn de masă
 Șede Petrea soțul său,
 La al treilea corn de masă
 Șede Ion Sânt-Ion,
 Lângă el al curții domn
 C'un pahar mare de vin,
 Tot închină și mărește,
 Pe Dumnezeu pomenește;
 Un pahar mai mititel,
 Mititel și avel,
 Și-l trimite părăndere
 Pân' la Domnul ajungere.
 Grăi Domnul Dumnezeu:
 Vinde-mi-ți acest pahar
 Pe bani, că nu-l cer în dar,
 Ori mi-l vinde, ori mi-l schimbă.
 Grăi Ion Sânt-Ion:
 N'am păhară de vândut,
 Nici pahară de schimbat,
 Că nănașu mi-l-a dat
 Când pe min' m'a cununat.
 Grăi Domnul Dumnezeu:
 Ține dar în casa ta
 Acest păhar d'aurit
 Și trăește fericit.

2. Seara lui Ajun.

Asta seară-i seară mare
 Seara mare a lui Ajun

*) Incepând cu numărul acesta, vom da până la Crăciun mai multe Colinde din cele strănse de vrednicul Ion Pop Reteganul, fost în vătător și culegător de cântece populare.

geți, fiecare spre casa lui: eu nu mă mișc de aici până ce nu veți fi plecat, ascultați... se aud glasuri prin vie, slugile mă caută, să nu vă găsească aici în puterea nopții.

Intr'adevăr, se auzeau glasuri în depărtare.

Tinerii, cu totul fărâmați de această stranie ființă, cu toată patima care fierbea într'înșii, se plecară înaintea ei și se îndreptară înspre locurile unde lăsase caii.

Florica rămase nemișcată pe loc până ce îi auzi depărtându-se călări, fiecare spre locul său.

— Nebuni sunt ei, zise ea atunce plecând spre gard, dar mi-se pare că mai nebună sunt eu. Doamne Sfinte! Ce nenorocire era să se 'ntâmple!

Gheorghită care își ținuse calul la umblet câtă vreme se află pe cărare, îi dădu drumul la fugă nebună îndată ce se văzū ajuns la drumul mare. Această goană se potrivea cu simțirile care clocoteau într'însul.

Cam spre ziua de Crăciun,
 De-a născut Isus Domn bun,
 Micutel și 'nfăsoțel,
 În fașe dalbă de mătăasă,
 Cârpe moi de flori de măr,
 Scutecel de bumbăcel.
 Ploaia plouă de mi-l scaldă,
 Neaua ninge de mi-l unge,
 Vânt trăgână,
 De-l legână,
 Zile trec de mi-l apleacă
 Mai vartos Dumineca,
 Până Domn mare crește.
 Lucru mândru ce făcea:
 Făcū ceriul în trei zile
 Și pământu'n alte trei.
 Tinse ceriul pe pământ.
 Cum îl tinse
 Nu s'ajunse.
 Tare Domnul se 'ntristă,
 Mâna stângă scutură,
 Trei inele jos pică,
 Trei la ceriu se ridică,
 Trei inele 'n trei smicele.
 Tinse ceriu-a doua oară.
 Cum îl tinse
 Bin' ajunse.
 Bine Domnului părea
 Și pe ceriu mi-l dăruia
 Tot cu luna
 Cū lumina
 Soarele
 Cu razele
 Și cu doi
 Luceferi
 Și cu stele
 Mărunțele.

Din însemnările unui războinic.

Numai s'a svonit războiul
 Și s'au fiert mulți ca trifoiul
 Când toamna-i bătut de brumă, —
 Asta e curaj, nu gluină!

Ba, unul s'a sinucis,
 Altul a văzut în vis
 Pe-un Sârb, mâncând paprică, —
 Și-a murit și el de frică.

... Eu, deși n'am fost cătană,
 (Nu m'au vrut nici de pomană),
 Privesc și-aci, făr' să-mi pese,
 Nevasta'n războiu cum țese,

Bubuind cu brăgtele
 Ș'aruncând cu țevile

Gheorghită iubea pe Florica Vișin de mai bine de un an și, precum am văzut, o ceruse de soție, dar fata amânase luarea unei hotărâri. Știa din capul locului, că ea era pețită și de alți tineri cu vază și cu avere, în curând își dădū seamă că pe fiecare zi se ivea câte un nou pețitor. Acest fapt, departe de a răci iubirea lui, o stârnea și mai tare, dar cu iubirea creșteau și înțepăturile. Ele devenise însă de nesuferit de vre-o două luni, de când se întorsese dela Țarigrad, din slujba împărătească, cu o ceată de Lăpușneni, Constantin Bibire. Fiul unuia din fruntașii Băcului, numele noului venit, tânăr și frumos, era însoțit de renume mare de viteaz. Cum văzuse pe Florica se îndrăgostise într'însa și lui Gheorghită i se părū că ea era departe de a-l privi cu răceală. Bănuielile lui crescând din zi în zi, se hotărîse să ceară Floricăi întâlnirea despre care am dat samă mai sus, cu hotărîre de a limpezi starea lucrurilor.

Cele întâmplare ar fi trebuit să-l bucure, căci ele vădeau că, dacă Florica nu

După mine; jap, jip, poc,
 Dar eu nu clătin din loc.

Căci de răbdat știu răbdă,
 Și mai știu încă luptă:
 Când ea îmi dă cu socala,
 Eu dau în ea cu negreala.

Vezi, cu un așa viteaz,
 Scapi țara dela năcaz.
 — Căci de-o turmă lui nu-i pasă,
 C'are războiul în casă.

Nu v'ar strica nice vouă,
 O școală de războiu, nouă,
 Ca a mea, — să învățați,
 În războiu să fiți dedați!

Un turco-ful.

Poezii populare.

Din Cârțișoara.

Toată lumea spune-așa,
 Că nu-i bună dragostea.
 Dar nu trebuie să-mi spună,
 Că văd și eu că nu-i bună.
 De-ar fi bună dragostea,
 Nime n'ar zăcea de ea.
 În inimă când să pune,
 Te arde ca și-un cărbune,
 Și n'o poți stânge ușor,
 Nici cu apă din izvor,
 Nici cu apă din fântână,
 De-ai vărsa o săptămână.
 De-ai vărsa făr' de 'nctare,
 Ea te arde tot mai tare.
 Să stinge și ea odată, —
 De sapă și de lopată.

Mândruță nemăritată,
 Ți-a fost ție vremea-odată,
 Și-ai răs de-un băiat ca mine,
 Dar astăzi îi vai de tine.

Foaie verde de mohor,
 Arză-te focul de dor.
 Cum mă arzi tu la inimă,
 De n'am pace nici la cină.
 Cum mă porți sara prin sat,
 Ca să-i cânt mândrei cu drag.
 Cum mă porți tu pe uliță,
 Ca să-i cânt mândrii 'n portiță.
 Culese de George Pădurean, june.

era îndrăgostită într'însul, nu era îndrăgostită nici în Bibire nici în altul și le pusese amândurora, pentru a o câștiga, aceiași îndatorire.

Dar în inima lui, ca în aceea a ori cărui îndrăgostit, tot mai trăia până atunce nădejdea că poate este iubit și că, în curând, Florica va fi a sa. Acuma, după cele petrecute în acea noapte, asemenea nădejde trebuia să piară. Il mai jignea dureros faptul, că Bibire era pus de Florica pe aceeași treaptă cu dânsul, lucru ce pe un îndrăgostit îl ustură totdeauna cu deosebire.

(Va urma),

„Foaia Poporului“ cu numărul se află de vânzare în Sibiu — în tot decursul săptămânei — la Administrația foii, strada Măcelarilor Nr. 12, precum și în trafica și prăvălia de ziare L. v. Németh în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar pentru partea de sus a orașului în trafica și prăvălia de ziare H. Frank, strada Cisnădiei Nr. 36.

Glume și snoave.

Țiganul la stână.

Auzise și Țiganul, că cine ajunge la stână, trăește lume albă: caș dulce, urdă și la urmă jintiță de răcoreală.

Ce-și puse în gând Țiganul? Să se ducă și el acolo, ca să-și mai deslipească cele pânțele oficinate cu totul de răbdări.

Când ajunse la stână, baciul îl pofti să șadă apoi umple o cupă de zăr acru

de-ți făcă gura ghem și o îmbiie Țiganului. Acesta vesel de cinste o pune la gură și-i dă iute drumul pe gât. Numai ce începe a înholbă din ochi și a se oțări, apoi zise cătră baci:

— Da trăește tatăl d-tale?

— A murit de mult.

— Da lui îi plăcă *hasta*? — arătând hârdăul cu zăr.

— Cum nu! De câte-ori veniă la stână, beă câte trei cupe dup'olaltă.

— Iaca de hasta a murit săracul — zise Țiganul — D-zeu să-l erte.

Nevasta: Pe unde mi-ai fost toată ziua?

Bărbatul (un pierdevară): Am căutat de lucru.

Nevasta: Ai găsit ceva?

Bărbatul: Slavă Domnului, nu!

Asentările în Rusia.

— Prin tragere la sorți. —

În Rusia se fac asentările prin tragerea la sorți. Recruții trag numeri, iar un număr norocos joacă mare rol în viața unui fecior. Ba tragerea unui număr bun poate avea de urmare și aceea, că feciorul deocamdată nu mai are să cătănească, sau într'un caz de tot norocos nu mai cătănește de loc.

Tragerea la sorți se face de altcum în mod sărbătoresc. Aceasta se întâmplă la primăria comunală, în prezența oficianților civili și militari. Recruții vin de obicei însoțiți de părinți, frați, neamuri și prietini. Tragerea la sorți se face la o masă lungă. Numerii, cari sunt scriși pe hârtie învăluită la olaltă, sunt puși într'un fel de casten (dulap), acoperit cu sticlă. Recruții merg înainte, în fața acestei urne, întind mâna în mulțimea de numeri și trag unul afară.

Deodată răsună sala de strigătul celor interesați. Strigăte de bucurie însemnează, că feciorul numit a tras un număr norocos; iar tragerea unui număr rău produce strigăte de durere și tângueli.

Chipul nostru de azi ne arată o astfel de recrutare în Rusia. În mijlocul chipului se vede un fecior, care a tras deja numărul, iar acum vrea să-l cetească. Un alt fecior e tocmai cu mâna în așanumita urnă, pentru a-și trage numărul său.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 26 Decembrie n.

Vicar al Făgărașului a fost numit părintele *Iacob Popa*, secretar mitropolitan în Blaj.

Director al școlii normale din Turnu-Severin a fost numit cunoscutul nostru pedagog, dl *V. Er. Borgovanu*, trecut de mulți ani în România. După cum arătăm la alt loc al foii, învățământul primar (la sate) din România nu e de loc îndestulitor, așa că aproape jumătate din copiii țăranilor rămân fără învățătură din cauza lipsei de școli și învățători. De aceea guvernul conservator a mai înființat câteva școli normale (seminarii pentru învățători).

† **Eugen Brote** a murit Mercuri săptămâna trecută, la Brașov. A fost pe vremuri vicepreședintele partidului național și unul dintre fruntași pe timpul Memorandului. La proces nu s'a prezentat, ci a trecut în România.

Înainte cu doi ani, în tovărășie mai ales cu nenorocitul vicar dela Oradea, s'a băgat slugă, de sigur plătită, la Tisa, cu gândul să lucreze printre Români, ca aceștia să nu mai lupte împotriva asupritorilor lor. Și aceasta tocmai pe timpul, când ni se închideau școlile cu sutele și când se pregătea tâlhăria împotriva bisericii noastre greco-catolice.

De-atunci a fost mort pentru națiunea română.

— **Vărsări de apă în Maramurăș.** Ploile cele mari din Maramurăș au topit zăpada, umflând Tisa și râurile ei din apropiere. Râul Rona s'a revărsat stricând drumurile. Pe valea Vișăului încă s'au revărsat apele.

Vrednice fete! Elevele dela școala de fete din Sibiu au cerut să fie învățate, cum trebuie îngrijiți răniții din război.

Gazete nouă. În București apare o gazetă nouă a partidului naționalist condus de d-nii *Nicolae Iorga* și *A. C. Cuza*. Gazeta se numește *Lumina Nouă* și apare săptămânal.

— Dela 1 Ianuarie 1913 începând va apare în Cluj o revistă nouă lunară cu numele *Oriental Român* sub direcțiunea cunoscutului nostru ziarist și scriitor *V. E. Moldovan*.

Dorul de înaintare. Dl *Laurian Moldoveanu*, învățător în Bazna, nu s'a mulțumit cu ceea ce a învățat în cursul inferior (cele patru clase dintâi) al gimnaziului și în seminar, ci s'a pregătit mai departe, așa că a depus examenul de maturitate, după ce a făcut examenele pentru toate clasele din gimnaziul superior (clasa a cincina până la a opta). Acum s'a înscris la universitate, facultatea de drept, dar deocamdată va rămâne tot învățător.

Pentru votul universal, direct și secret. O sută de mii de cetățeni din Ungaria, mai toți maghiari, au iscălit 319 petițiuni (rugări), prin cari cereau dietei să voteze legea votului universal, egal și secret. Dar cinstiții (?) mameluci ai lui Tisa s'au grăbit să le pună ad acta, adecă să le înfunde în arhivă, ceea ce însemnează, că nici nu le țân vrednice de-a vorbi despre ele.

Cuvai pe ducă. Din Viena se vestește, că zilele lui Cuvai ca sugrumător al libertății Croaților sunt numărate. El va pleca în concediu, fără să se mai întoarcă la postul său. Plecarea lui e întovărășită de blestemele națiunii croate.

Frații noștri din Albania. Din Valona (port albanez lângă Marea-Adriatică) se scrie, că între guvernul albanez provizor și reprezentanții Românilor din Albania s'a încheiat o învoială, după care în Albania se va înființa un episcopat român. Românii vor putea deschide oricât de multe școli românești, iar în biserici se vor folosi de limba română. Delegații români vor avea locuri în toate corpurile legiuitoare, bucurându-se de o egalitate complectă de drepturi cu Albanezii.

Așa dară în Albania, pe care șovinistii jidano-maghiari o socotesc mai puțin cultă decât Ungaria, dreptatea e în floare!

Coadă la toporul străin s'au făcut câțiva nenorociți din comuna *Breaza* (com. Făgărașului). Acești păcătoși întunecați la minte, ca să scape de cheltuielile școlii creștine și românești, au cerut școală de stat, adecă școală străină. Comisiunea comitatului Făgăraș le-a respins cererea și a hotărât să le înființeze o școală *comunala*, ale cărei cheltuieli, cu mult mai mari decât ale școlii confesionale (creștine) au să le poarte tot ei. Nădăjduim, că vor fi în curând siliți să clădească și un local nou, care să-i coste câteva zeci de mii de coroane, pe cari să le scoată tot din pungă lor, ca și cei din Dridif.

Cei doi învățători s'au grăbit să treacă la școala comunala...

Achitarea deputatului Covaci. După două zile de debateri, curtea cu jurați din Pesta a achitat (n'a pedepsit) pe deputatul Covaci, care a tras câteva gloanțe de revolver asupra lui Tisa. Se vede, că nu e crimă a împușca asupra lui Tisa, care de altminteri e învățat să fie bombardat cu ouă clocite și cu petri. Dar când un ziarist român arată *călcările de lege* dela noi, aceeaș curte cu jurați îl condamnă la luni și ani de închisoare grea. E asta dreptate?

Asigurarea vitelor în Austria. În Austria sunt nouă societăți mari pentru asigurarea vitelor și 322 de societăți mici. Numărul vitelor asigurate se sporește mereu. Vitele cornute asigurate reprezentau în 1907 o valoare de peste 106 milioane și jumătate coroane, cazi aproape 50 de milioane. În ținuturile muntoase țăranii își asigură și caprele. Societățile de asigurare se îngrijesc nu numai de despăgubiri, dar ele dau și sfaturi, cum să se ferească vitele de boale.

Negoț necinstit. Unii negustori, mai ales jidani, au obiceiul să spună despre mărfurile lor, că le vând sub prețul fabricii, sub prețul cumpărării, cu 50 la sută mai ieftin (adecă cu jumătate prețul), mai ieftin, ca ori unde, că le-am cumpărat dela o licitație și alte minciuni de felul acesta. Legea industrială oprește astfel de laude aduse mărfurilor și prin § 158, punctul d) pedepsește pe astfel de negustori cu două până la șase sute de coroane. Fiindcă negustorii aceștia sunt mai tot Jidani „patrioți“, rămân nepedepsiți. Li vom pedepsi însă noi, căci nici un Român cuminte nu va intra într'o astfel de prăvălie, al cărei proprietar e și înșelător, dar e și dușmanul neamului nostru.

Aviz. Membrii români, aderenți ai partidului național român, sunt rugați ca să se prezinte în număr complect la adunarea generală extraordinară a comitatului Târnavei mici, care se va ține în 30 Decembrie n. 1912, fiind la ordinea de zi obiecte de interes deosebit românesc. Dicosânmartin, la 23 Decembrie 1912. Președintele partidului național român din comitatul Târnavei mici: *Simion Căluțiu*, preșident. *Dr. Romul Boila*, secretar.

Pildă frumoasă. Comitetul parohial gr.-or. român din Oravița-montană (Bănat) a votat mărirea lefii învățătorului cu 200 cor. din cauza scumpirii vieții. Învățătorul face școala, iar poporul, care îngrijește și de bunăstarea celor ce îl luminează, dovedește, că are *cultură*.

Soldat brav. Un spion sârbesc a venit la Semlin (oraș lângă Dunăre, în fața Bălgradului sârbesc). El s'a dat pe lângă un soldat dela noi, îndemnându-l să dezerteze și să treacă în Serbia, unde îl vor face numai decât subofițer. Soldatul nostru s'a supărat așa de mult pentru aceasta propunere mișească, încât a scos baioneta și l-a străpuns pe ispititor. Pentru fapta aceasta frumoasă a fost avansat la gradul de sergent (firăr) și a primit și un dar frumos. Brav soldat!

Ceice nu știu carte nu mai au ce căuta în America. Camera deputaților (dieta) din Statele-Unite ale Americii-de-Nord a votat o lege, prin care se hotărăște, că străinii, cari nu știu carte, să nu mai fie primiți în America. Americanii nu socotesc printre oameni pe ceice nu știu carte. Și cam au dreptate.

Din cauza grijilor. Din Sofia (capitala Bulgariei) vine știrea, că grijile războiului l-au schimbat pe regele Bulgariei cu totul. Din omul voinic, care era înainte cu o lună, a ajuns un bătrân gârbovit cu părul alb. El se teme de încurcăturile, cari îl mai așteaptă până la încheierea războiului, se teme de un război cu România, ba chiar și cu Grecia. Oamenii din jurul lui sunt foarte îngrijați de sănătatea lui.

Convocare. În înțelesul § 13 din statute, avem onoare a convoca pe toți d-nii membrii, onorari, fondatori, ordinari și ajutători la *adunarea generală* a „Reuniunii sodalilor români din Cluj“ pe 29 Decembrie n. 1912, d. a. la oarele 4, în localul Reuniunii (Strada Jokai Nr. 6), cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului pe anul de gestiune 1912. 3. Raportul cassarului și proiectul de budget. 4. Alegerea unei comisii pentru examinarea raportului general a socotelilor și a proiectului de budget. 5. Alegerea comitetului. 6. Eventuale propuneri. 7. Închiderea adunării. Cluj, la 18 Decembrie n. 1912. *Valentin Drăganu*, președinte. *Petru Sânmiclăușan*, secretar.

Holera și ciuma. În Bulgaria bân-tuie holera, iar în Rusia ciuma. Guvernul român a luat măsuri aspre, ca să se împedecă năvălirea acestor oaspeți nepoftiți în țară.

Cazarmă în flacări. În cazarma tunarilor din Petersburg (capitala Rusiei) a izbucnit un foc mare. Un subofițer era bănuț, că el a dat foc cazarmei. Voind să-l aresteze, subofițerul a împușcat pe un căpitan și pe ajutorul lui, apoi și-a tras și lui un glonț, rănindu-se greu.

Inginerul Mitrea. Săptămâna trecută a fost în București inginerul Mitrea. Tatăl său a fost medicul Mitrea din Rășinari, fost mulți ani în slujba Holandezilor pe insula Iava din Asia. Acolo s'a căsătorit cu o Malaieză, cu care a avut doi copii, un băiat și o fată, aceasta măritată după un tânăr negustor din Rășinari. Feciorul e inginer în Șvițera, la societatea, care face un tunel nou prin muntele Simplon. După față se cunoaște, că mamă-sa a fost Malaieză, căci pielea obrazului îi este castanie, părul negru de tot.

Președintele Statelor-Unite Taft, care a căzut la alegeri față de Wilson, se va face, după ce i se împlineste termenul de președinte, profesor la universitatea din Iale.

Hoți de buzunare la târguri. Marți, săptămâna trecută, li s'au furat în Sibiu la mai mulți oameni bani și alte lucruri, mai ales în Piața-mică. Poliția a supravegheat cu mai multă îngrijire toate persoanele, care îi dădeau de bănuit. În gară a și fost prinsă o păreche de Țigani din Porumbacu de sus, tocmai când Țiganca smulse din mâna unei femei o geantă mică.

După cum spunem și la alt loc, trebuie cea mai mare grijă de câteori suntem la oraș, mai ales în zile de târg, când e lume multă, care se îmbulzește.

Furtună mare în Viena. Săptămâna trecută a fost în Viena un viitor mare, care a descoperit case, a răsturnat hoarne (coșuri) și a scos arbori cu rădăcina. Intre oamenii surprinși de aceasta furtună pe stradă sunt vre-o nouăzeci de răniți.

O mare nenorocire pe calea ferată. În gara Mangano din Italia s'a ciocnit un tren accelerat (tren iute, fulger) cu un tren de marfă din cauza schimbării greșite a macazului (schimbătoarea). Cele două locomotive ale acceleratului au fost zdrobite cu totul, iar vagoanele au intrat unele într'alttele, așa că morții și răniții n'au putut fi scoși până n'au tăiat fărmiturile vagoanelor cu topoarele și fereastrăle. Sunt 25 de morți, 15 răniți greu și 90 răniți mai ușor. Șeful gării și acarul au fost arestați.

Lucru rușinos pentru un sat. În satul *Biia* (nu departe de Blaj) se întâmplă lucruri, cari sunt o rușine nu numai pentru oamenii de-acolo, dar pentru neamul nostru întreg. Intre părintele Mărginean, venit de un an în comună, și învățătorul Profiriu Pop, tată a șase copii, au fost tot certe urmate de procese nu numai înaintea autorităților noastre bisericesti, ci chiar și înaintea judecătorilor străini de neam, cari își frecău mâinile de bucurie, văzând dihonă între cei doi conducători mai luminați ai unei comune românești. În sfârșit, Consistorul a rechemat pe părintele Mărginean din comună, dar câțiva oameni s'au pus să închidă școala, fără să gândească, că prin aceasta fac cea mai mare stricăciune propriilor lor copii. N'a fost destul cu atât, ci unii au încercat chiar și o crimă. Într'o seară au împușcat cu revolverul pe fereastră în locuința învățătorului! Noroc, că nici unul din cele două gloanțe n'a atins pe persoanele aflate în casă. O mai mare rușine nu se poate și frații noștri din *Biia* au sfânta datorie creștinească și națională să înceteze cetele ucigătoare și să ajute ca criminalii să fie prinși și să-și capete pedeapsa meritată.

Pentru crâjmari și traficanți. Ministrul de finanțe a dat o ordinațiune, prin care provoacă pe toți crâjmarii și traficanții să-și plătească nesmintit toate dările, căci ceice vor rămâne în restanță până la sfârșitul anului, își vor pierde dreptul de crâjmărit și li se va lua și trafica. Crâjmarii din Macău (Ungaria), unde sunt mulți în restanță cu dările, vreau să trimită o deputațiune la ministru, ca să ceară retragerea acestei ordinațiuni.

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se așteaptă despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate națiunile din Europa urmăresc cu mare atențiune desfășurarea lucrurilor în Balcani. Noi Românii, cari suntem atât de aproape de țările balcanice, nu mai încape îndoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-și aboneze cel puțin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „Foaia Poporului“ este cea mai potrivită, fiindcă

„Foaia Poporului“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Aduce cele mai nouă știri de peste tot locul

precum și

foarte multe chipuri din lumea întreagă.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Abonații cei noi primesc în cinste și partea romanului „Cu paloșul“, care s'a tipărit până acum în foaie.

Lășiți deci „Foaia Poporului“ peste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Hoții de trenuri lucrează mereu pe căile noastre ferate. Un deputat plecând din Pesta s'a suit în tren într'un vagon de clasa întâiu. El și-a desbrăcat paltonul (rocul de iarnă) și l-a atârnat de un cuiu, apoi s'a culcat. Când să vie conductorul să-i ceară biletul, eră să amețească de miros de cloroform. Deschizând ușa și fereastra, văzu pe deputat adormit. Il deșteptă și în curând aflară, că cineva a intrat în cupeu, l-a amețit cu cloroform (o materie amețitoare) și i-a furat 3700 de coroane. — Tot așa au pățit și doi negustori de porci în trenul dela Sarvaș spre Pesta. Ei dormiau într'un cupeu, unde intră și un alt călător. Când se deșteptară, străinul dispăruse, dar cu el împreună și patrusprezece mii de coroane. După durerea de cap, ce o aveau, au constatat, că și pe ei i-a amețit hoțul cu cloroform.

De altminteri hoții mai mărunte se întâmplă și în vagoanele de clasa a treia, de aceea trebuie să avem grijă, unde ținem punga și mai ales să ne ferim de-a arăta banii.

Ciachi Albin, contele, fost înaintemergător în fărădelegi față de bisericile și școalele românești al lui Aponi și Zici, a murit.

Oameni fără socoteală. E știut, că lupta cea mai mare au avut-o Sârbii cu Turcii la Cumanovo. După cum s'au aflat mai pe urmă, partea cea mai mare a cartușelor (patroanelor) turcești erau de — lemn! Ce se întâmplase? Tândalele de ofițeri turci dela intendenta au împărțit, în loc de cartușe de războiu (aspre) de cele de lemn pentru deprinderi. Așa nu e mirare, că bieții soldați turci împușcau în zadar, pecând gloanțele sârbești le ciuruiau trupurile.

Teama proastă de războiu. O țărancă din Bohemia, făcându-și spaimă din veștile despre războiu, s'a grăbit să-și scoată cele câteva mii de coroane, pe cari le avea la o bancă, și să le ascundă după cuptor. Cineva a aflat despre suma frumoasă păstrată la un loc așa de nesigur și profitând de un prilej, când țăranca nu eră acasă, a intrat în casă și a luat frumos banii. Păgubașa își smulse acum părul și blastamă pe ceice au îndemnat-o să și-i scoată dela bancă, unde nu s'ar fi putut pierde niciodată.

Boicot chinez. Chinezii din Manjuria au început să boicoteze pe Ruși, adică să nu mai cumpere nici o marfă venită din Rusia. Afară de aceea se strâng bani pentru fondul de războiu și se formează cete de voluntari împotriva Mongoliei, care vrea să se rupă de China și să se pună sub scutul Muscalului. Chinezii se pregătesc de războiu contra Rusiei pentru la primăvară.

Soldați ruși dezertează în Austria. După cum se vestește din Cracovia (Galiția), nu de mult au trecut 130 de soldați ruși (Cazaci) în Galiția și s'au predat autorităților militare austriace.

Turburări studențești în Rusia. Din cauza barbariilor săvârșite împotriva celor închiși în temnița din Chieff, un oraș mare în Rusia de meazăzi, unde arestanții au fost bătuți până ce mulți au rămas morți, — studenții au făcut turburări mari. Poliția a arestat patru sute de studenți. Cei dela școala medico-militară au hotărât să nu mai salute pe ofițeri, cari ar fi numai niște hingheri.

Hotărâre cuminte. În Deva, Seghedin și în Arad s'a luat hotărârea de-a nu face în iarna aceasta nici o petrecere, nici concert, nici teatre, nici baluri, căci vremurile sunt grele și oamenii fac mai bine, dacă își păstrează banii.

Soldat de gardă împușcat. Artileristul (tunarul) Ion Marinescu din Timișoara eră de gardă (șilboc, sentinelă) la magazinele din dosul cimitirului orașenesc. Din partea direcțiunii căilor ferate eră trimis acolo ca păzitor și un om dela gară cu numele Vincek. Acesta s'a apropiat de Marinescu, care i-a strigat de trei ori să stea. Neoprindu-se, artileristul a tras și Vincek a căzut rănit de moarte. Marinescu nu știă, că e vorba de un păzitor dela tren, Vincek nu credea, că pe el vrea să-l oprească.

ECONOMIE

Ministrul Teleszky despre depunerile de bani la bănci.

În ziua de 18 Decembrie st. n. deputatul Hantos a adresat (a făcut) ministrului de finanțe Teleszky o interpelare (întrebare) în afacerea depunerilor de bani la bănci. A întrebat pe ministru, că are cunoștință de ceace se petrece în țară și știe, că oamenii de pe sate mai cu samă năpădesc băncile și-și ridică toate depunerile, de frica războiului?

Băncile — a zis mai departe deputatul Hantos — prin faptul acesta sunt aduse în încurcătură, fiindcă ele dau cu împrumut altora banii odată depuși, ca să aibă de unde plăti cametele, la cei cari au depus banii. Cerându-se deodată mai mulți bani depuși, băncile sunt silite să strângă pe datorășii lor, ca să plătească nu numai cametele, ci și împrumuturile date lor din partea băncilor. Asta aduce în mare năcaz locuitorii țării. Ba chiar băncile pot ajunge de n'au de unde să strângă banii la rezeală, ca astfel să plătească pe deponenți. Din pricina asta, împrumuturi nu se mai dau; cei datori ajung să li se vândă în dobă averea, ca să plătească datoria; încetează orice negustorie; atâția oameni rămân fără lucru și fără pâine; toate acestea pentru că outare deponent nepriceput își ridică banii de frică dela bancă unde sunt siguri, și-i duce acasă, de-i ascunde sub grindă ori îi îngroapă în pământ.

Ce măsuri are de gând să ia dl ministru, ca să lumineze pe oameni și să ne scutească de pagube așa de mari?

După ce-a vorbit deputatul Hantos, s'a sculat îndată ministrul Teleszky și i-a răspuns în felul următor:

Durere, mi-a venit la cunoștință ceace se petrece în țară. Am auzit de frica oamenilor, cari năpădesc băncile și-și scot depunerile, și m'am gândit la lucrul ăsta? Frica urmează din neștiință, pentru că oamenii cred că vine războiul și li se prăpădesc banii. Acum, ce privește războiul, vă pot asigura, domnilor deputați, că tovarășii mei ministri, precum și Maiestatea Sa împăratul, își dau toată silința să ferească împărăția de nenorocirea unui război.

Am înțeles, că unora li-e frică, nu cumva stăpânirea, având lipsă de parale multe, pentru acoperirea speselor de război, să ia cu puterea depunerile oamenilor de prin bănci. Domnilor deputați, așa ceva nu se poate întâmpla și nu s'a întâmplat în nici o țară. Să zicem că ar izbucni războiul, — dar zic numai așa de pildă — atunci statul, care are venite de miliarde, n'are decât să cruțe numai puțin la cheltuelile lui cele multe, și-i rămâne milioane de stule pentru trebuințele războiului.

Alții cred, că vine dușmanul în caz de bătaie și ia banii, iar banca n'are de urde să li-i mai dea deponenților.

Ca și-cum banca ar țineă banii cu grămezile în lăzi, să-i poată lua cineva.

Băncile dau și ele banii cu împrumut, banu-i rotund, nu stă 'n loc, ci umblă cătu-i țara. Iar datoria nu pierd niciodată, nici în caz de război. Dacă oamenii ar ști toți carte și-ar ceti, ar vedea că la delegații (imputerniciții) bulgari, sârbi, greci și turci, cari s'au întâlnit în Londra (țara englezească), să facă pace, unul din cele

dintâi lucruri, asupra căruia trebuie să hotărască, sunt datoriile țării pentru care s'au bătut.

Datorința fiecărui deputat și a fiecărui om cu carte este să lumineze pe ceilalți cetățeni asupra acestui lucru.

Domnilor deputați, la toate băncile din țara noastră sunt laolaltă 5 miliarde depuneri (un miliard are o mie de milioane). Dacă vor năpădi toți să-și ceară deodată depunerile, de unde să ia băncile deodată 5 miliarde să plătească? Banii risipiți prin țară, și e în interesul țării, ca banul să umble slobod, nu să se îngroape în pământ.

Precum statul poartă grijă azi de viața cetățenilor săi și de averea lor, — tot așa poartă și în timp de război, pentru că interesul statului o cere asta.

Vă rog să asigurați pe cetățeni, că statul veghează asupra lor, statul apără și păzește drepturile fiecărui cetățean. Precum este lege și se face dreptate, când e vorba de moșie, tot așa este lege și când e vorba de banii depuși la bancă, cari sunt agoniseala muncii lor.

Indemnați, vă rog, domnilor deputați, pe oameni să-și lase în liniște banii la bănci, căci acolo sunt în loc sigur și statul poartă grije de soarta băncilor.

Sfârșind ministrul, deputatul Hantos i-a mulțumit pentru vorbele liniștitoare ce le-a spus.

Cătră cetitori.

Iarăș se apropie sfârșitul anului. De aceea, la numărul trecut, am adaus mandate postale pentru toți aceia, a-l căror abonament se isprăvește în luna lui Ianuarie.

Prin aceasta îi rugăm pe toți: să-și reînnoiască abonamentul cât mai curând, ca astfel să nu fim prea tare îngrămădiți cu lucrul pe sfintele sărbători, iar foaia să o putem trimite în rânduială.

Abonații nostri, atât noi cât și vechi, vor primi la Crăciun, ca totdeauna, *călin-darul de părete în cinste*. Rugăm deci pe toți binevoitorii foii noastre, ca să o lățească în cercuri cât mai largi. Prin aceasta ajungem în puțința de a o face tot mai mare și mai bună.

Numeri de probă, la dorință, se trimit ori cui gratis. Cu un mandat postal (utalvány), pot trimite banii și mai mulți inși la olaltă, numai adresele la toți să fie scrise lămurit și descurcat.

Ne rugăm a scrie însă totdeauna numele și adresa întreagă cât se poate de descurcat. Iar abonații cei vechi să lase adresa cea veche lipită pe mandat, rupând numai partea cealaltă a fășiei, unde nu e scris nimic. Orice schimbare de adresă se poate face, ștergând ce e tipărit și însemnând, *tot în locul acela*, cum trebuie să se îndrepte. Asta mai cu seamă, când cineva dă mandatul lui altcuiva, sau s'a schimbat numele comunei, posta ultimă etc.

Binevoii a avea de grije la cele spuse mai sus, fiindcă prin aceasta ne ușurați mult lucrul și se încunjură încurcături neplăcute și pe o parte și pe cealaltă.

Deodată cu trimiterea abonamentului, fiecare cetitor poate comanda și „Călin-darul Poporului” pentru el sau și pentru alții. E mai ușor a trimite banii pentru foaie și călindare la olaltă.

Administrația „Foaia Poporului”.

Ultime știri.

Incurcăturile din Balcani.

În consfăturile de pace la Londra nu s'a hotărât nimic mai însemnat. — Încă nu se poate ști, dacă se va încheia pacea, sau cum se va încheia. — De aceea, atât Turcii cât și armatele aliate din Balcani fac din nou pregătiri de război. — Între Serbia și Austro-Ungaria se domolesc lucrurile.

Consfăturile la Londra n'au dus până acum la nici o ispravă mai de dai Doamne.

Mai pe urmă s'au întrunit Marți înainte de Crăciunul nemțesc. Din cauza sărbătorilor au amânat apoi ședințele până pe Sâmbătă în 28 Decembrie n., când se vor întruni din nou.

Neînțelegerile dintre Austro-Ungaria și Serbia, par a se domoli, astfel că nu mai e temere de un război, în care și țara noastră să fie amestecată.

Rusia încă declară, că ea deasemenea vrea pace. Cel puțin așa a spus mai zilele trecute ministrul-președinte rus, într'o vorbire, ce a ținut-o în dumă (dieta rusească).

Pe de altă parte, din Viena se vestește, că conchemarea rezerviștilor sub arme s'a sistat (chemarea de rezerviști noi nu se mai face). Iar despre rezerviștii aflători deja sub arme se spune, că peste 2—5 săptămâni și ei vor fi trimiși acasă.

Numai în Balcani s'ar mai putea încă din nou încinge războiul, dacă țările aliate n'ar putea ajunge la o înțelegere cum se cade cu Turcia.

În cele următoare lăsăm să mai urmeze câteva știri, primite până Joi, când se încheie foaia noastră.

Londra. Delegatul Novacovici a prezentat în scris condițiile de pace ale statelor aliate. Turcii ceruse la început dreptul, ca să poată transporta cantități mai mari (hrană pe mai multă vreme) pentru cei din orașul Adrianopol. Dar aliații nu s'au învoit, iar Turcii la urmă încă au lăsat la o parte cererea lor. Cu privire la condițiile de pace, Turcii au cerut din nou timp de cugetare. (Bătător la ochi e faptul, că Turcii iau lucrul de așa, încât tot mereu fac și cer amânări.

Belgrad. Ministrul Pasici a declarat, că îndată ce conzului austro-ungari se vor întoarce la locurile lor, în Prizrend și Mitrovița, autorităților sârbești vor da conzului onorurile cuvenite. (Prin asta e vorba să se repareze batjocura, ce au adus-o Sârbii față de conzulatele austro-ungare din aceste orașe, unde, se zice, că s'ar fi întâmplat multe, între cari și aceea, că steagul austro-ungar a fost rupt, iar conzului atacați de Sârbi etc. etc.)

București. Că pacea, în *Peninsula Balcanică*, nu e tocmai sigură o dovedesc și știrile următoare ce a sosit la București: În Dardanele sosesc zilnic trupe turcești din Azia-mică, între cari mii de Curzi. Zilnic pleacă transporturi mari de munițiuni spre Ceatalgea, iar prin Constanța au trecut 40 de mii de puști cu repetiție. După noul plan de război, trupele turcești vor încerca să impresoare pe cele bulgărești la Ceatalgea. De altă parte guvernul bulgar pertractează cu cel sârb, ca trupele sârbești să dea ajutor celor bulgare, cari sunt slăbite, iar dela Greci nu vor să ceară ajutor. Bulgaria va da în schimb Serbiei, care și așa nu e mulțumită, cu ce capătă din Turcia, ținuturi mai întinse. Asta bine înțeles, dacă tot Bulgarii vor învinge și nu se va mișca și România.

Călimdarul Poporului pe 1913.

Ca în toți anii, așa și în anul acesta, „Călimdarul Poporului“ este cel mai bun, cel mai bogat în cuprins, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călimdarele noastre. Despre asta se poate convinge oricine, îndată ce a luat în mână acest călimdar, care cuprinde

preste 200 pagini numai literatură de cetit,

iar la o altă cu celelalte publicațiuni cuprinde la

350 de pagini

De altcum „Călimdarul Poporului“ și trebuie să fie cel mai bun dintre toate, fiindcă este și cel mai vechiu călimdar pentru poporul nostru. Doar în decursul celor 28 de ani, decând apare, ceice îl îngrijesc s'au orientat destul de bine, că de ce are lipsă poporul românesc.

Dovezile sunt următoarele: „Călimdarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1913, după călimdarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampile etc., precum și numele tuturor bărbăților noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnaziile, seminariile, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, însoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într'un călimdar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate

după țară de țară după și lunigurile comune

unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și

târgurile de vite, oi, cai etc.

Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călimdar românesc, decât în „Călimdarul Poporului“.

Dar fiindcă noi voim a da cetitorilor, pe lângă partea calendaristică, și alte lucruri frumoase și folositoare de cetit, — dacă vom lua în mână „Călimdarul Poporului“, atunci vom vedea, că în el se află o sumedenie de învățături și povețe. Vom aminti numai unele articole mai de seamă.

Partea literară

se începe cu: frumoasa poezie (cu 2 ilustrații) despre Mihaiu Viteazul „Goroslău“, de Nicolae Iorga. Urmează apoi un interesant articol despre Basarabia (cu 6 ilustrații) și un Cântec din Basarabia.

După acest articol istoric se află povestirea *Mai mare e mintea decât banii*, de C. Rădulescu-Codrin, apoi frumoasa poezie *Vis de aur de Volbură Poiană*, careia îi urmează instructivele articolașe *Sfântul Ioan Gură de aur despre creșterea copiilor și Rugăciunea*.

Inflăcărata poezie *Ardealule țară de jale*, de P. Pădure și *Din proverbele lui Solomon* încă merită o deosebită atențiune.

Urmează apoi articolul: *Cum poți ajunge la adânci bătrânețe*, poezia *Arhanghelul de răposatul poet Dr. Ioan Borcia*, un articol despre *Expozițiile de copii*, anecdota de Speranță *Boerul pe ceea lume*, cântecul plugăresc *Până mă știu cu moșie de Petru O. Orlățanu*, și *Cântecul oierilor de I. U. Soricu*.

Ca ceva nou aducem în acest an **Călimdarul gospodăriei**

unde se dau tot felul de povețe și sfaturi, cum trebuie să lucre un econom harnic pe-

ste an. Acest articol intitulat „Călimdarul gospodăriei“ se întinde pe o seamă de pagini. Toate îndrumările sunt aranjate după luni. Aci economul nostru află ce trebuie să lucre de pildă în luna lui Martie la câmp, în viie, în grădina de pomi, în stupină etc., — tot asemenea se dau povețele pentru toate cele 12 luni de peste an.

La sfârșitul acestor interesante povețe se află articolul

Advocatul poporal

în care se dau foarte folositoare îndrumări pentru oamenii noștri asupra legii despre dreptul de proprietate, dreptul de zălogire și cartea funduară.

După acest articol urmează o mulțime de

Poezii populare

din Feldru, Reteag, Măceu, Selagiu, de pe Olt, din Cățcău, Gherla, Sâncel, Bănat, Avrig, Suceag, Rodna, țara Oașului etc. etc. De d-șoara *Maria Cunțan* încă sunt publicate niște frumoase poezii populare din Mărginime, de pe Câmpie etc.

Incheierea părții literare a Călimdarului o formează rubrica

Răvașul nostru

care se estinde pe vr'o 30 de pagini. Aci ni-se spune toate lucrurile — bune și rele — mai de seamă, ce s'au petrecut peste an, atât la noi Românii, cât și în alte țări străine. La sfârșitul *Răvașului* — care nu se află în nici un călimdar de-ale noastre — se povestește pe mai multe pagini toate întâmplările mai de căpetenie dela

Războiul din Balcani

Asupra acestui războiu nu se află nimic scris în călimdarele, ce au apărut până acum. Noi am amânat însă puțin scoaterea călimdarului tocmai pentru a putea aduce știrile mai de seamă despre războiu. Ba în călimdar dăm

40 de ilustrațiuni dela Războiul din Balcani

între cari: Fotografia regilor Bulgariei, Serbiei, Greciei, Muntenegrului, Sultanul Turciei, vederi din Constantinopol, din Macedonia, bătaia dela Kirkilise și Adrianopol, aprinderea orașului bulgăresc Varna, prinderea soldaților turci din partea Bulgarilor, orașele Üsküb și Adrianopol, vederi din Salonic, Scutari, Podgorița (orașe unde s'au dat lupte mari). În alte chipuri ni-se arată cum sunt îmbrăcați soldații turci, bulgari, sârbi, greci și muntenegrini. Afară de aceste ilustrații se mai află în călimdar încă

alte 28 de ilustrațiuni

cu vederi din Basarabia, fotografiile răposăților Dr. Lemeni, Ioan cav. de Pușcariu, Dr. I. Borcia, bustul lui Barițiu, fotografia lui și casa unde s'a născut, apoi niște frumoase fotografii dela expoziția de copii din Rășinari, a dl. Prea Sfinția Sa episcopul Cristea, marele mecenat Stroescu, Octavian Goga și Victor Tordășianu și alții, cari au luat parte la aceasta expoziție.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe poștă 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete că-

limdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călimdare nevândute se primesc înapoi până la 15 Februarie n. 1913. Dar trebuiesc trimise plătite de poștă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călimdare să se adreseze la administrația „Foi Poporului“. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călimdare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani acelora cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelora cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Intr'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete dela 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc numai la scoaterea dela poștă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Indesebi ne adresăm acelora, cari comandă câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Călimdarul Minervei.

„Călimdarul Minervei“ pe anul 1913 a apărut. Ca în toți anii, așa și acum, e frumos ilustrat și redactat cu îngrijire, având un cuprins bogat și variat. Prețul cor. 1.25, iar 10 bani porto deosebit. De vânzare la Librăria „Foi Poporului“.

Poșta Redacției și a Administrației.

Celorce au comandat călimdare, le facem cunoscut, că în zilele din urmă n'am putut trimite toate comandașele mai mari. Asta din cauză, că nu răzbește compactorul cu legatul călimdarelor. Dar în câteva zile, credem, că vom fi trimis deja tuturor. Ne rugăm, deci, să nu fie cu supărare, mai cu seamă, că de acum înainte se vor putea trimite comandașele tot în decurs de 2 zile după sosirea banilor

Pan Batoș în C. Călimdarul Minervei se află și la Librăria „Foi Poporului“. Cetește în foaia de azi.

Toma Jaga. De ce ai luat pachetul, dacă n'a fost cum se cale? Cine capătă un pachet, care nu e în stare bună îl poate respinge. Iar dacă s'a pierdut ceva din el, atunci poșta e silită a da despăgubire.

Dionisie Rusu. Călimdarul cu litere cirile (bisericești) nu se mai tipărește. Celelalte călimdare s'au trimis, numeri de probă asemenea.

Ioan Mureșan în A. Cum vine acum foaia? De aici e totul în rânduială.

Mai multora Unul sau două călimdare nu se pot trimite decât plătite înainte. Cetești cu grije cele scrise acolo, unde se spune cum trebuiesc făcute comandașele pentru călimdar.

Nicolae Curluț în Feldioara. Mai bine grijiți vă banii, nu mai cereați câte toate.

I. B. Sincere mulțumite pentru felicitări. Deși primisem o seamă, — și prin urmare erau potrivite eele trimise, — totuși, din cauze de modestie, am crezut că să nu se publice. Poate de altădată. Nu fie deci cu supărare. Salutări călduroase.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

1912. B. 299/11 număr.

855 1-1

Târgul de țară.

Vădlott kijelenti, hogy a vád tárgyává tett levelek megírásakor jó hiszemben volt s ezen az alapon írta Lupea Miklós és Dragomir Coman-nak továbbá Gavrilla Paraschiva, Ittu György vále lakosoknak eme leveleit: — De később s különösen a jelen perbeli eljárás rendén meggyőződött arról, hogy a Nistor János főmagánvádoló személyét közvetlenül érintő állításai a kellő alapot nélkülözik s valótlanok és ezekért eme nyilatkozatával egyezően hajlandó s kötelezi magát a „Foaia Poporului“ és „Romanul“ nevű lapokban 15. nap alatt ünépélyesen bocsánatot kérni és megfizet főmagánvádólónak 144. K. eljárási költséget ugyan ezen idő alatt végrehajtás terhevel s feljogosítja főmagánvádólót — hogy ugyanezt a kijelentését 15. nap (alatt) eltelte után az b (vādłott), költségére az említett lapokban közzétehesse, amennyiben Ő (vādłott) ezt a kitett 15. nap alatt meg nem tenné. — Főmagánvádoló: vādłottnak ezt a kijelentését és bocsánatkérését elfogadja, magán indítványát visszavonja és az eljárás megszüntetését kéri.

Ó Felsége a Király nevében!

Végzés. A kir. járásbíróság jelen egyesített ügyben a bűnvádi eljárást a Bp. 323. § a alapján megszünteti a vādłottat végrehajtás terhevel kötelezi, hogy Nistor János főmagánvádólónak 15 nap alatt 144. K-na eljárási költséget fizessen meg: Mert: Főmagánvádoló mindkét magán indítványát visszavonván a Bkv. 268. §-ra tekintettel az ügyben tovább eljárni nem lehet. — Vādłott az eljárási költségek fizetésére magát önként kötelezven marasztalása ezen alapszik. **Dr. Iván János** ügyvéd dija saját felével szemben 144. K. — Felek e végzést tudomásul veszik.

A jegyzőkönyv berekesztetett Szelistye 1912. évi november hó 27-én Dr. Glósz s. k. kir. járásbíró, Zirnea Livius s. k. jkőnyvvezető.

A szelistyei kir. járásbíróóság előtt **Moruska Pompilius** lelkész ellen folyamatban tett rágal-mazás ügyében s előbbinek okmánytárában 1912. B. 299/11. szám iratoknál elfekvő eredeti tárgyalási jegyzőkönyvvel ezen kivonatos másolat mindenben megegyez, ezennel bizonyítom, azzal, hogy az első oldalon látható javítások illetve kiigazítások általam eszközöltetettek.

Szelistye 1912. december hó 1-napján.

(P. H.) **Stoikovits M. Sándor** s. k. kir. járásbíróági úrnak.

Traducere:

Nr. 1912. B. 299/11.

Proces verbal.

Acuzatul declară, că a fost în bună credință când a scris epistolele incriminate, și pe baza asta a scris aceste epistole lui Niculae Lupea, Coman Dragomir, apoi la Paraschiva Gavrilla și lui George Iitu, locuitori în Vale. Inșă mai târziu, și mai ales în decursul procedurii procesuale prezente, că convins că afirmațiunile sale, cari ating direct persoana acuzatorului **Ioan Nistor**, sunt lipsite de bază, și neadevurate, și de aceea în conformitate cu aceasta declarațiune, e aplicat și se deobligă a se ruga de iertare în foile „Foaia Poporului“ și în „Romanul“ în mod solemn în timp de 15 zile, și solvește acuzatorului tot în acest timp speșele procedurii cu 144 cor., sub urmările execuțiunii, și dă drept acuzatorului, ca se poată publica declarațiunea asta a sa (a acuzatului) în foile susnumite după trecerea alor 15 zile, pe speșele lui (ale acuzatului), dacă acuzatul nu ar face asta în cele 15 zile fixate.

Acuzatorul primește declarațiunea și rugarea asta de iertare a acuzatorului, și revoacă acuza și cere sistarea procedurii.

In numele Maiestății sale a regelui: Decis: Judecătoria cerc. reg. în cauza asta cumulată sistează procedura criminală pe baza §. 323 din leg. proced. crim., și deobligă pe acuzat a plăti în 15 zile acuzatorului **Ioan Nistor** 144 cor., spese procesuale sub greutatea execuțiunii, pentru că: Acuzatul și-a retras ambe acuzele, și în sensul §. 268 din proced. crim., în afacerea asta procedura nu se mai poate continua.

Acuzatul s'a deobligat inșși la plățirea speșelor procesuale, și pe asta e bazată dejudecarea lui. — Competențele avocatului **Dr. Ioan Ivan**, față de partida sa fac 144 cor.

Partidele a luat acest decis spră știință. Protocolul s'a încheiat Săliște în 27 Noemvrie 1912. Dr. Glósz m. p. judec. cerc. reg. Liviu Zirnea m. p. notar.

Această copie parțială consună întru toate, cu procesul verbal original luat în cauza de calumnie pornită față de preotul **Pompiliu Morușca** înaintea judecătoriei cercuale reg. din Săliște, și păstrat în arhivul acesteia la actele Nr. 1912. B. 299/11, — prin aceasta adevăresc.

Săliște, în 1 Decemvrie 1912.

(L. S.) **Stoikovits M. Sándor** m. p. cancelist la jud. cerc. reg.

Loc deschis.

Adevăratele mame se îngrijesc întotdeauna de sănătatea copiilor lor. Dacă copiilor se dă uleiul de ficat de pește al lui Zoltan, organele lor vor fi întotdeauna ferile de boale. În Anglia de aceea mortalitatea copiilor e foarte mică fiindcă în fiecare familie se dă copiilor, în lunile de iarnă, uleiul de ficat de pește. Și la astfel de ocazii uleiul de ficat de pește al lui Zoltan e neîntrecut. Prețul unei sticle e de 2 cor., și se capătă la farmacia B. Zoltan Budapest Szabedságtér, precum și la toate farmaciile.

Dentist

6:5 18--13

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

întrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate

Să cetească

cei ce sufer de **tusă, aprinderea organelor de răsuflat, guturului învechit și catar.**

Eu vă pot cu toată siguranța adevărați D-Voastră, că licherul Goudron Guyot este într'adevăr un escelent mijloc, care ajută bine contra boalelor, la care se recomandă.

Deja de mai mulți ani suferiam de o tusă cronică, care de obicei începea toamna, iar în decursul iernii devenia atât de tare și simțitoare, încât după aceea îmi trebuia întreagă vara, spre a mă putea reculege, deși cu totul nu mă puteam scăpa de aceasta tusă neplăcută.

De aceea, față de Goudron-Guyot, toate celelalte preparate, ca pastile de sirup etc. rămân înapoi. După ce am fost luat numai un flacon, a încetat aceasta tusă rea, care de multe ori mă făcea să vărs, ba câte odată mă silea ca toată noaptea să o petrec șezând pe scaun. De aceea îmi exprim deplina mea mulțumită.

Cura a durat numai 10 zile, și ea mi-a redat sănătatea deplină, după care eu de ani de zile așteptam.

Toți aceia, cari se află în o astfel de situație, să recurgă la acest mijloc, și eu sunt convins, că se vor bucura împreună cu mine, de oarece vor avea un somn ușor și liniștit, precum și un apetit bun, ceace e singurul mijloc, spre a se putea din nou întări corpul.

Cele de sus le pot adevărați sub jurământ și eu mulțumesc adânc încă odată celui ce a aflat acest licher. Semna: Fritz Bergheim în Kosslern, Germania 3 Februarie 1896.

Luarea regulat de Goudron-Guyot, după fiecare mâncare în continuu, face ca în cel mai scurt timp omul să scape de catară și aprinderea organelor de răsuflat. Ba succede câte odată, chiar și la îmbolnăviri grele a organelor de răsuflat, ca să le conținească și vindecă, de oarece aceasta materie oprește ruperea de părți din plumăni, prin aceea că omoră microbii, cari sunt singurul neajuns al boalei. Nici nu-și poate închipui omul un mijloc de vindecare mai simplu și mai tare.

La caz că s'a îmbia cuiu un alt product spre cumpărare, în loc de adevăratul Goudron-Guyot, atunci e în interesul propriu a fi cu atențiune. Pentru a se însănătoși de aprinderi la plumăni, catar, friguri catarale învechite și indeosebi de astmă, trebuie a se cere în apoteză numai **adevăratul Goudon-Guyot**. Aceasta se produce dintr'o materie specială, care se scoate din brazii, ce cresc la țarmurul mării de lângă Norvegia și e pregătit de însuși Guyot, care a aflat și felul de disolvare al acestei materii în apă, de aceea e cel mai bun mijloc față de toate celelalte produse asemănătoare.

Pentru a încunjura ori ce seducere, trebuie observat bine eticheta; aceea a lui Goudron-Guyot poartă numele „Guyot“ tipărit cu litere mari, iar peste cruce, subscrierea lui în colorii violete, verzi și roșii, precum și adresa: Maison Frère, 19, rue Iacob, Paris.

Acest mijloc de vindecare costă pe o persoană zilnic 10 bani.

P. T. Persoane, cari nu se pot obicinu cu gustul acestei ape cu teer, pot lua și Capsulele-Guyot, cari încă sunt preparate din teer veritabil norvegian. Aceste capsule, una sau două, se pot lua la fie care mâncare. În acest fel se poate ajunge la acelaș rezultat și o asemenea însănătoșare sigură. Aceste capsule, dacă, se iau îndată înainte sau în decursul mâncării, atunci se mistuesc foarte ușor cu mâncarea sunt foarte avantajoase pentru stomac și foarte ieftine.

Coloarea capsulelor Guyot e albă, iar fiecare capsulă poartă subscrierea „Guyot“ au tipar în litere negre.

Depozit la: Maison Frère, 19, rue Iacob, Paris și în toate apotecele.

Se capătă în Sibiu la: **Carol Müller** apotecă »La vulturul negru«, Piața mare Nr. 10, **Aug. Teutsch**, apotecă »La leu«, Piața mare Nr. 17, **Guido Fabritius**, apotecă »La urs«, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca »La urs« **Victor Roth** urm. **Carol Schmidt**, precum și în toate apotecele de preste tot locul.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Anunț.

Cu începutul anului 1913 se dau în arândă pe mai mulți ani:

1. O moară de făină cu două petri, mănate de apă.
2. Un firez de scânduri lângă moară — și
3. O casă cu licență de birt, unde se poate deschide și prăvălie.

Doritorii de-a lua în arândă, să se adreseze la **Iosif Nestor** proprietar în **Havasgárd**, u. p. **Tövis-Borosbenedek**. 851 2-3

O casă

pentru economie, care constă din două odăi, cu lină, șursă, grajd și 298 metri p. trați grădină, se vinde din mână liberă cu preț estin. A se adresa la cancelaria **Dr. Boncz** avocat, **Sibiu**, strada Cisnădici 39 809 8 -

Căsătorie.

Un tinăr prezentabil, în etate de 26 ani, bun meseriaș, dar poate ocupa post și ca diurnist, din familie bună și cu caracter bun, dorește căsătoria unei fete simpatice, cu educație bună și ceva zestre. A se scrie sub „Discretul“ la administrația acestui ziar, alăturându-se și fotografia, care se va trimite respectivului tinăr. Asupra scrisorilor și fotografiilor se va păstra cea mai mare discreție. 853 2-4

Doi băieți.

În prăvălia subscrierului să primesc imediat 2 băieți ca **învățăceli**, pe lângă condițiuni favorabile.

847 3-3 **Ioan D. Bârsan**, în Săliște (Szelistye).

De arândat.

În comuna **Păuca** comitatul **Alba-Inferioară**, să dă în arândă o moșie de circa 50—60 jughere catastrale. Cu aceasta moșie stă în legătură și o licență de cărcimă. Informațiuni mai detaliate să pot căpăta la Doamna **Asinefta Dordea** în **Păuca** (Pokafalva). 852 2-3

De vânzare.

În **Viștea-inferioară** (comitatul **Făgăraș**) este de vânzare o casă constatătoare din 3 odăi pentru locuit și o a patra odaie pentru **covrigărie**, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauze familiare, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână, 2 cotețe și grădină pentru legumi. Prețul de vânzare preste tot **2300 coroane**. Doritorii să se adreseze la proprietarul **Nicolae Moldovan**, măstru franzelar, **Viștea-inferioară** (Alsóvíst, Făgaras m.) 831 1-7

Câni

orice fel de rasă și ieftini livrează **Zwinger, Wrschowitz-Prag**. Catalog ilustrat și cu prețuri se trimite contra unei marce de 20 bani. 837 4-4

Pământ de arat și fânaț

situat în apropiere de **Sibiu**, mai multe părțel în mărime de vr'o 6—7 jugăre, e de vânzare. Prețul 2 coroane pe un stânjin pătrat. Amănunte se pot afla la administrația foii. 841 3-3

Două moșii

aflătoare pe **Câmpie**, în jurul **Murăș-Oșorheiului**, sunt de dat în arândă. O moșie de 500 jugăre catastrale, iar cealaltă de 1700 jugăre. Prețul de arândă 28 c. r. pe un jugăr anual. Moșile se pot lua în arândă fiecare singură sau eventual și amândouă la oaltă. Doritorii să se adreseze la **Mandl Vilmos** în **Murăș-Oșorhei** (Marosvásárhely). 4-

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIIU

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetspolo, Lugos, Mediaș și Mureșoșorhei

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar K 6,000.000.—

Fonduri de rezervă și penziuni „ 2,350.000.—

Portofel de cambii . . . R 17,700.000.—

Depuneri spre fructificare R 24,500.000.—

Imprumuturi ipotecare „ 12,400.400.—

Scrisuri fonciare în circulaț. „ 10,000.000.—

primește depuneri spre fructificare cu **4—5%** după termenul de abdicere, plă- tind însuși darea de interese,

execută **ASEMNĂRI DE BANI LA AMERICA** și îngrijește încasări de **cecuri și asignațiuni** asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de **afaceri de bancă**.

Ori-ce informațiuni se dau gratis și prompt atât de **Centrala din Sibiu**, cât și de filialele și agenturile institutului.

782 6—

Direcțiunea.

Auleo!

La Tuse, răgușală și întrocănare ajută sigur și repede

Trăiască

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

ineacă.

In **Sibiu** să poate căpăta la apotecele:

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morseher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, Alber Zink.

In **Sebeșul-săsesc** la apotecele **Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Metz.**

741 14-26

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr 188.

Postsparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generaă de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 43—

Caut o servitoare

mai în etate și cu purtare bună, care să se priceapă și la fert, pe lângă simbric convenabilă. A se adresa la **Ioan Muntean**, paroh în **Veltz** (Velcz, u. p. Băsna). 854 1-1

Se caută

o **menajeră** inteligentă și activă, care are cunoștințe perfecte în bucătăria fină și știe coasă și cu mașina. Angajament anual. — Informații se pot afla la administrația „Foi Pop.” Pentru răspuns a se adăuga o marcă poștală.

Tot în aceasta familie se primește și o **fată în casă**, care are deja praxă, e iubitoare de ordine și curățene. 814 2-2

Beutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecele.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 6-

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor. aur american double, anker-remontor ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de **4 cor. 90 bani** acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cinstă un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 2-4

S. Kohane, export de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

Ludovic Ferencz,

PRODITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 102

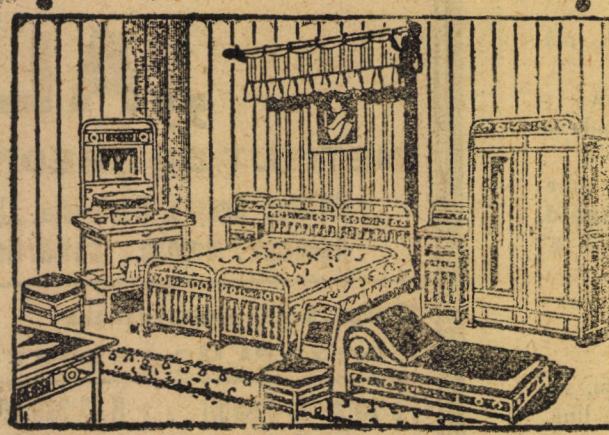
sunt chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salo, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Haglam”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripțiile croitura cea mai nouă.

Mobile in toate stilurile, cea mai solidă executare

394 13—
moderne

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserică nouă și vechi.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

AVIZ.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depuneri dela

Coroane 2000 cu 5%, iar dela
5000 „ 5 și 1/2%

Darea o plătește institutul.

849 2-10

Diracțiunea.

Prima neguțatorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri.
Mare neguțatorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și **Roman** din **Beocin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit** pentru învălț, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștient.

581 32—

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri de blănării în cea mai bună calitate și cel mai nou facon recomandată, pe lângă prețuri foarte reduse.

Eduard Elias

Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi așa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19 I. Sommergasse 1. In Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Oanei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Neboșul-săsesc, farmacia Lederhilger; Sibiu: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite sticle cu 5 cor. 80 fl. franco 639 8-

De vânzare

se află o păreche de iepe, culoare cafeniu închis de înălțime 156 cm. și un mânz tinăr. Totodată două părechi de hamuri și un cărucior ușor. Adresa la administrația „Foi Poporului“ 827 2-3

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brazi“

6100 atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani. Se capătă în toate apotecile, drogueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în vechime adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucru trupesti sunt atrase și cari în urma ușurinței din tinere și prin desprinderi rele și-au sduncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslusiri binevoitoare, sfat și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și tui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și să dea sfat și morburilor ce deja eventuale există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körut 18), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslusiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucru trupesti ale bolnavului să curăț, nervii-se întăresc, tot organismul i-se el bazează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodu său propriu de vindecare chiar și casurile cele mai neglese, ranele sifilitice boalele de țeve, beșică, nervi și sira spinării, inepaturile de confușie a minții, urmăriile onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și eșire separată. In ceea ce privește cura, de părărea nu este piederă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) 780 10-

Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606. Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körut Nr. 18.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 85 -

Nici o bere

nu întrece

Berea de Trei-Stejari

Oă berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mersu.

Institutul de asigurare

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911 K 5.275,798.23
Capitale asigurate pe viață achitate „ 5.146,556.36

Și area asigurărilor cu foc K 127.763,744.—
sfârșitul acului 1911 viață „ 10.931,322.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,520,492.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuisiții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 13-

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 15-

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel ima mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Aviz.

„Cassa de păstrare în Mercurea” societate pe acții

primește depuneri:

până la 2000.— cor. cu 5%,
dela 2000.— C până la 5000.— C cu 5½%,
dela 5000.— C în cu 6%,
iar din 1 Ianuarie 1913 urcă la depunerile
vechi etalonul cu ½%.

Direcțiunea.

Inseratele

NUMAI atunci au valoare mare,
dacă să răspândească pretu-
denea, în toate țările, în toate
cercurile sociale. Pentru acest
scop să ofere indeosebi insere-
rea în „FOAIA POPORULUI”.
Informații să dau și comande
să primesc la administrația
FOAIA POPORULUI.

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de
primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse
de la fabrica de parchete **Neuschloss**
Nasioz în **Slavonia**, precum și
tot felul de **scânduri de brad**,
trepte, **lați** și alte **lemne**
pentru clădit cu cele mai ieftine
prețuri recomandă și livrează 498 89—

Glanz, Szánto & Macelariu
magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rîului (Flussgasse) Nr. 6

Mare asortiment de Crăciun**Vânzare ocazională**

de mătasuri, postavuri, barche-
turi, lingerie și diferite **stofe** de

Bluse și Haine

Prețurile cele mai ieftine!

Magazin de modă pentru
dame și bărbați 850 2—

Rudolf Trentina

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 25.

La „Croitoria Universală”**I. PETRASCU**

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului
public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați
la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât
civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a
sosit o mare alegere de stofe engleze și indigene. Croială
cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

7:8 15—

OCAZIUNE MARE DE CRĂCIUN

la

prăvălia de **Vasilie Ban**, „La cisma mare roșie”
incălțăminte Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1913.

Prețurile:

Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kalv, mărimea 20-25 = K	3-4
Ghete pentru copii	26-28 = " 4-5
Ghete pentru copii	" " " " " 29-34 = " 5-7
Ghete pentru băieți	" " " " " 35-39 = " 7-9
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	" 4-14
Ghete înalte pentru dame	" 8-14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kalv sau piele de vichs	" 7-
Ghete pentru domni cu gumi sau băieri, în Chevreaux sau Box	" 9-50
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal	" 10-
Ghete pentru domni Kobrak	" " " " " 14-
Ghete pentru domni Oslaria	" " " " " 12-
Ghete pentru domni, formă americană	" " " " " 13-
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri	" " " " " 16-
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	" 20-

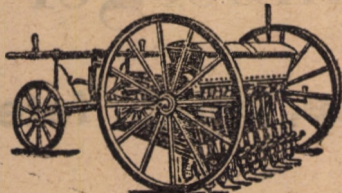
Mare alegere în
cisme pentru copii și domni.

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

In duminică și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

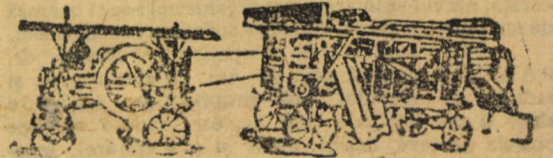
Frații GömöriMagazin dela fabrică
pentru mașini economice*** Budapesta, IX., Boráros-
tér Nr. 2.**Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

Recomandăm mașinile de sămănat, con-
strucție tare, cu aparat de săpat și sămă-
nat cucuruz, sistemul cel mai nou, care
corespunde întru toate timpului de față.

599
27—58

Mașinile de îmblătit cu motor, insta-
lările de mori și mașinile de sămănat,
pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖ-
MÖRI** sunt bine primite în toată țara, de
aceia ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele ma-
șini speciale: tăvăluguri pentru zdrobi-
tul pietrișului cu suluri de peatră și ci-
lindru cernător, spre a se folosi la petriș
mărunt și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de îmblătit cu motor! dis-
tinsse cu numeroase premii prime, liferăm
pe lângă deplină garanție și condiții avan-
tagioase de plată. Pentru instruirea la
purtarea mașinilor de îmblătit trimitem
gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări com-
plete pentru țiglariei, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărătorii cruță proviziunea agentului, personal pe spesele noastre, prin ceace
de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.